

PRIMERA CARTA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS CORINTIOS

Pablo escribe a la iglesia en Corinto

¹ Nutscö e Pablo rí apóstolegö o juancügö e Jesucristo rá zopcjö yo nte. Nguetsjë Mizhocjimi o ne o juancügö a cjanu. Nutscö 'ñe e cjuarma Sóstenes rí pen'c'egöbe ne carta. ² Nu'tsc'ejí in cãrãgueji a Corinto c'ü tsja a Grecia, in jmurüji in ma'tc'ejí Mizhocjimi, ngue'tsc'ejí rí pen'c'ejí ne carta. Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in mün'c'ejí. Nguec'ua 'ma i 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo, o tsja'c'üji Mizhocjimi o ntets'üji. Y o xöcüs'tüji rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. Dya nguextjotsc'ejí o ntetsc'ejí Mizhocjimi; xo ngue o nte angueze texe c'o ma't'ü e Jesucristo c'ín Jmugöji, zö ja nde cãrãji. Dya nguextjozgöji ín Jmugöji c'ü; xo 'ñe anguezeji, xo ngue o Jmuji. ³ Rí ötcö Mizhocjimi c'ü mi Tatagöji, 'ñe e Jesucristo c'ín Jmugöji c'ü ra sido ra nuc'ejí na jo, ngue c'ua ra mäjä in mün'c'ejí, dya pje rí mbeñeji.

Bendiciones por medio de Cristo

⁴ Texe 'ma rí ötügö Mizhocjimi, rí unngö 'na pöjö c'ü ya me o mböxc'ügueji na jo. O mböxc'ejí a cjanu, na ngue bübü in mü'büji dya e Cristo Jesús. ⁵ O mböxc'ejí o dya'c'üji c'ü ja rgui pëpqueji c'ü. Nguec'ua sö rí zopceji dya yo nte, 'ñe rí pãrãgueji dya na jo, ja ga cja Mizhocjimi. O dya'c'üji a cjanu Mizhocjimi, na ngueje bübü in mün'c'ejí dya e Jesucristo. ⁶ Nguec'ua ya zädä c'ua ja rvä xi'tsc'öji. Na ngueje 'ma mi bübü co nu'tsc'ejí, ró xi'tsc'öji ro mböxc'üji e Cristo ri nzhodüji na jo cja o 'ñiji Mizhocjimi. Y na cjuana ya o mböxc'üji a cjanu. ⁷ Nguec'ua, dya pje bë'tsc'ejí dya; sö rí pëpqueji na jo dya Mizhocjimi. Y te'be in mün'c'ejí dya c'ü ra ëjë na yeje e

Jesucristo c'ü ín Jmugöji. ⁸ Mizhocjimi ra sido ra dya'c'ejí c'ü rgui zëzhiji, ngue c'ua texe c'o cjë c'o xe rí minc'ejí, dya rí jyëzgueji c'ü. Nguec'ua c'e pa 'ma ra ëjë e Jesucristo c'ín Jmugöji, dya pje ra chötcöji c'o na s'o. ⁹ Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in mün'c'ejí nzi 'natsc'ejí i 'ñench'e in mü'büji c'ü nu T'i c'ü ngueje e Jesucristo c'ín Jmugöji. Nguec'ua 'natjo ín mü'büji dya co angueze. Ixtí jñunt'ü in mün'c'ejí c'ü ra dya'c'ejí c'ü rgui zëzhiji. Na ngueje angueze cja'a c'ua ja nzi ga mama.

Divisiones en la iglesia

¹⁰ Rí ö'tc'ügöji cjuarma, c'ü ri 'natjo jña c'ü rí ñagueji, dya rí söji o jña. Na ngue je ga cjanu ga mandazüji e Jesucristo c'ín Jmugöji. Dya xo rí xögueji cja yo nin cjuarmaji. Nu c'ü rí tsjagueji, rí pötqui ñeji ngue c'ua ri 'natjo pjeñe c'ü rí tsjijñigueji, 'ñe c'ü rí tsjagueji. ¹¹ Nu'tsc'ejí mi cjuarmats'ügöji, o ngöxcö c'o cãrã o ngümü e Cloé c'ü ya in pötqui dyonpütejí. ¹² Bübüts'ejí c'o mama: “Rí teñejme e Pablo. Ngue c'ü xe na jo ga xöpunte”, eñeji. Bübü c'o mama: “Iyö. Ngue e Apolos rí teñejme.” Bübü c'o mama: “Ngue e Pedro rí teñejme.” Bübü c'o mama: “Nutscöjme rí teñejme e Cristo”, eñeji. ¹³ ¿Cjo bübü na puncjü Cristo? Iyö, 'natjo c'ü bübü. Nutscö e Pablo, ¿cjo nguezgö o ndät'äzgöji cja ngronsi c'ü rva päjtc'ägöji? Iyö, dya nguezgö. ¿Cjo ngue ín chjügö o nänngägöji 'ma i jigueji? Iyö, dya nguezgö; ngue o tjü e Cristo. ¹⁴ Rí unngö 'na pöjjo Mizhocjimi c'ü nguextjo e Crispo 'ñe e Gayo c'o ró jichcö a ndets'ejí. ¹⁵ Na ngue 'ma ro jichcö na puncjü o nte, bübü c'o ro mama: “E Pablo jichi cja ndeje na puncjü o nte, ngue c'ua ra ndeñeji co angueze”, ro 'ñeñeji. ¹⁶ Xo rí mbeñegö xo ró jichcö c'o cãrã nu ngümü e Estéfanos: Pero dya cja rí mbeñe cjó je nde ró jichcö. ¹⁷ C'ü vi juancügö e Cristo, dya ngue c'ü rá jichcö yo nte; ngue c'ü rá xipjiji

ja ga cja e Jesucristo. 'Ma rí zopcjö yo nte, dya rí jodü rá xicöji jña c'o me na zö, para ra mamaji me rí pãrãgö. 'Ma rva cjanu, dya ro tsjapü ngüenda 'ma yo nte c'ü o pãtcöji e Jesucristo va ndü cja ngronsi.

Cristo, el poder y la sabiduría de Dios

¹⁸ Nutscöjme rí apóstolejme rí zopcjöjme yo nte, rí xicöjme o ndü e Jesucristo va ngötcüji ín nzhubüji. Cãrã o nte c'o cjavü dya ni muvi yo rí mangöjme a cjanu. Anguezeji ya ni ma ra bëzhi o aljmaji, dya ra salvaji. Pero nutscöji sido jocüzü ín mü'büji Mizhocjimi ngue c'ua rá jëzgöji c'o na s'o. Nguec'ua c'o jña c'o mama ja va ndü e Jesucristo cja ngronsi, ngue c'o rgá pãrãgöji c'ü me na zëzhi Mizhocjimi. ¹⁹ Ya zädä c'ü t'opjü ga cjava:

Yo me pãrã, rá jünbüji c'ü ni mbãrãji.

C'o pë's'i na puncjü o pjeñe, rá cjavü c'ü dya cja rguí muvi c'o ra nguijñi c'o, eñe Mizhocjimi.

²⁰ Yo cãrã cja ne xoñijömmü c'o dya pãrã Mizhocjimi, bübü c'o me pãrã. Xo bübü c'o me pjëchi ra jíchi yo nu minteji. Xo bübü c'o me pjëchi ra zöji o jña yo nu minteji. Pero, ¿pje ni muvi a jmi Mizhocjimi c'o nte c'o? Ya jizhi dya Mizhocjimi c'ü dya ni muvi c'ü pãrãtsjë yo nte. ²¹ Mizhocjimi pë's'i na jo o pjeñe. Nguec'ua ndeze mi jinguã o mbeñe c'ü dya ro sö ro nguijñitsjë yo nte ro mbãrãji angueze. Mizhocjimi o ne ro salva yo nte, nguec'ua va juajnü c'o ra zopjü yo nte, ra xipjiji ja ga cja e Jesucristo. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo, Mizhocjimi ra 'ñeme libre cja c'o na s'o. C'o jña c'o mama ja va sufre e Jesucristo, ngue c'o cjavü yo nte c'ü dya ni muvi c'o.

²² Yo ín menzumüjme a Israel örüji 'na señal c'ü ra jñandaji. 'Ma jiyö, dya ra creoji zö cjó c'o ra zopjüji. Yo ín menzumügueji a Grecia me jodüji 'na c'ü me pãrã, ra

zopjüji. 'Ma jiyö, dya xo ra creoji. ²³ Nutscöjme rí apósolejme 'ma rí zopcjöjme yo nte, rí xicöjme o ndü e Cristo cja ngronsi por nutscöji. Yo ín menzumüjme a Israel, dya ne ra creoji; cjjññiji dya pë's'i poder, na ngue o sufre. Yo in menzumügueji a Grecia, cjaþüji c'ü dya ni muvi c'ü vi ndü a cjanu e Cristo. ²⁴ Pero Mizhocjimi o 'ñünngü ín mü'büjme ja rí nzijme rí menzumüjme a Israel; nguec'ua rvá ejmegöjme e Jesucristo. Xo 'ñünnc'ü in mün'c'ejji ja nzitsc'ejji in menzumügueji a Grecia. Nguec'ua 'ma rí ärägöji c'ü ja va sufre e Cristo, rí unnc'öji ngüenda c'ü na zëzhi Mizhocjimi 'ñe c'ü me na jo va mbeñe. ²⁵ Mama yo in menzumügueji c'ü dya ni muvi c'ü o mbeñe Mizhocjimi. Pero xenda na jo o pjeñe Mizhocjimi que na ngue yo nte. Mama yo ín menzumügöjme c'ü dya ga zëzhi e Jesucristo na ngue o sufre. Pero xenda na zëzhi Mizhocjimi c'ü o jyëzi o sufre e Cristo, que na ngue yo nte. ²⁶ Tsjijññiji cjuarma ja ga cjatsc'ejji. Dya puncjüts'üji c'o pë's'i na puncjü o pjeñe c'ua ja nzi ga mbë's'i yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi. Pero Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in mün'c'ejji i creoji e Jesucristo. Dya xo puncjüts'üji c'o pje pjëzhi, ni xo na puncjüts'ejji c'o ngue o t'i c'o me ma jonte, pero Mizhocjimi o 'ñünnc'ü in mü'büji i 'ñejmeji. ²⁷ Nu'tsc'ejji mama yo nte c'ü dya in jüngueji in pjeñeji, o juan'c'ejji Mizhocjimi ngue c'ua ra bëchþiji o tseje nu c'o nãntji me pãrã. Nu'tsc'ejji mama yo nte c'ü dya pje pjë'tsc'ejji, o juan'c'ejji Mizhocjimi ngue c'ua ra bëchþiji o tseje c'o me nãntji pje pjëzhi. ²⁸ Nu'tsc'ejji cja'c'üji yo nte c'ü dya ni muvitsc'ejji, o juan'c'ejji Mizhocjimi ngue c'ua ra jñünbü c'ü ni muvi c'o nãntji me ni muvi. ²⁹ Je va cjanu va tsja Mizhocjimi. Nguec'ua dya cjó ra tsjapütsjë na nojo a jmi Mizhocjimi.

³⁰ Nu'tsc'ejji bübü in mün'c'ejji dya e Cristo; nguec'ua in pãrãgueji ja ga cja Mizhocjimi. Rí pãrãgöji c'ü o ngötcüji e

Jesucristo c'o ín nzhunc'öji; nguec'ua dya cja rí tñji c'o. Xo rí pãrãgöji c'ü sido pëpji cja ín mü'büji ngue c'ua xenda rá cjaji c'ua ja nzi ga ne angueze. Nguetsjê Mizhocjimi c'ü o dyacöji c'ü ni bübü ín mün'c'öji dya e Cristo. ³¹ Nguec'ua, dya rá cjaþüji na nozüji c'ü rgá pãrãgöji yo. Rá cjaji c'ua ja nzi ga t'opjü o jña Mizhocjimi c'ü mama ga cjava: “Dya ra jogü cjó ra tsjapütsjê na nojo. Nguextjo Mizhocjimi rá cjaþcöji na nojo”, eñe c'e jña.

2

El mensaje de Cristo crucificado

¹ Je xo va cjanu rvá cjaþö 'ma ró sägö nu va ja ín cãrãgueji cjuarma. 'Ma ró xi'tsc'öji ja ga salvazüji Mizhocjimi, dya zö rvá zo'c'öji. Dya xo ró xi'tsc'öji jña c'o mama yo cjaþü me pãrã. ² Na ngueje ró negö nguextjo ró xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo, 'ñe ja va pätcöji va ndü cja ngronsi. ³ Y 'ma ró minc'öji va, dya mi sögö ma zëtscö. Xo mi mbigö ma sügö, 'na dya ro zo'c'öji na jo. ⁴ Yo nte, me jodü ja rgá 'ñünbü o mü'bü yo nu minteji, nguec'ua ga mamaji jña c'o 'ñetse me pãrãji. Pero nutscö, dya je va cjanu rvá zo'c'öji. O Espíritu Mizhocjimi o 'ñünnc'ü ín mü'büji í pãrãji c'ü na cjuana c'o mi xi'tsc'öji. Nguec'ua vi 'ñench'e ín mü'büji e Jesucristo. ⁵ Dya ró negö c'ü rvi mamaji: “E Pablo pãrã na puncjü; na jo ga zocöji. Nguec'ua ró creoji e Jesús”, ri 'ñeñeji, iyö. Ró ötügö Mizhocjimi c'ü ro 'ñünnc'eji ín mü'büji. Nguec'ua ix na cjuana vi 'ñench'e ín mü'büji e Jesucristo.

Dios se da a conocer por medio de su Espíritu

⁶ Nutscöjme, zö dya zö rgá zopjüjme yo nte, pero rí pjëhcöjme na jo 'na jña. Pero nguextjo c'o nzhodü na jo co Mizhocjimi c'o rí xicöjme yo. Dya nza cja c'e pjeñe c'ü pë's'i yo nte yo cãrã yo cjê dya yo dya pãrã Mizhocjimi.

Ni xo nza cja c'ü pjëchi yo pje pjëzhi yo cjë dya. Na ngueje anguezeji, ra tsjapü Mizhocjimi c'ü dya cja pje ra mbëzhiji. ⁷ C'ü rí xipijme c'o nzhodü na jo co Mizhocjimi, ngue c'ü cjiñi Mizhocjimi. 'Ma ot'ü, dya cjó mi pãrã c'e pjeñe c'ü. Na ngue dya be mi ch'acöji ro pãrãji. Pero 'ma dya be mi ät'ä ne xoñijö mü, ya xcuí mbeñe Mizhocjimi c'ü ra tsjacüji me rguí muvizgöji cja o jmi. ⁸ C'ü o mbeñe Mizhocjimi, dya mbãrã ne rí 'naja yo pje pjëzhi yo cjë dya. Nguец'ua va ndät'äji e Jesucristo cja ngronsi, maco Mizhocjimi e Jesucristo c'ü me na nojo. ⁹ Anguezeji go zädä c'ua ja nzi va t'opjü cja o jña Mizhocjimi c'ü mama ga cjava:

Nunca go jñandaji c'o ya vi preparao Mizhocjimi ra unü c'o ejme angueze 'ñe neji.

Dya xo go dyärãji c'ü ja ga cja.

Ni xo go nguiñitsjëji cja o mü'büji c'o, eñe c'e jña.

¹⁰ Pero nutscöji 'ma ró ench'e ín mün'c'öji e Jesucristo, o dyacüji Mizhocjimi o Espíritu o ë bübü cja ín mün'c'öji. O Espíritu Mizhocjimi pãrã texe c'ü ya mbeñe Mizhocjimi. Nguец'ua rgá pãrãgöji yo ya preparao Mizhocjimi ra dyacüji.

¹¹ Dya cjó pãrã texe c'ua ja ga nguiñi c'ü 'na nte. Nguex-tjo c'e nte, pãrãtsjë o pjeñetsjë angueze. Je xo ga cjatjonu, dya cjó xo pãrã ja ga nguiñi Mizhocjimi; nguextjo c'ü o Espíritu angueze. ¹² Nutscöji, dya ch'acöji rá cjiñijji c'ua ja nzi ga nguiñi yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi. Mizhocjimi ya dyacüji o Espíritu, ngue c'ua ra sö rá pãrãgöji c'ua ja va s'iyazgöji Mizhocjimi, 'ñe c'ua ja ga mböxcöji. ¹³ Nujoyo, nguejyo rí mangöjme yo. Pero dya ngue ín jñatsjëjme yo rí cjiñitsjëjme yo rí mangöjme. Yo rí mangöjme, nguejyo jña yo jítsijme o Espíritu Mizhocjimi. Y c'o nte c'o rí xipijme yo jña yo, ngue c'o ya bübü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi c'o.

¹⁴ C'o nte c'o dya búbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi, dya ne ra creoji c'o mama c'ü. Na ngue cjapüji c'ü dya pje ni muvi c'o mama c'ü. Dya xo sö ra mbârâji pje pjêzhi c'o mama c'ü. Nguextjo c'o nte c'o búbü o mü'bü angueze c'o sö ra mbârâ pje pjêzhi c'o mama c'ü. ¹⁵⁻¹⁶ Nu c'o búbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi sö ra mbârâji c'o na cjuana ni muvi. Je t'opjü a cjava cja o jña Mizhocjimi: “Dya cjó sö ra mbârâ c'ü cijñi c'ín Jmugöji. Nguec'ua, dya cjó sö ra tsja xöpunte 'na nte, c'ü pje ra jíchi c'ín Jmugöji”, eñe c'e jña. Nuzgöji búbü ín mün'c'öji dya e Jesucristo, nguec'ua rgá mbeñeji c'e pjeñe c'ü cijñi angueze. Nguec'ua yo nte me dyätjzögöji, dya sö ra mbârâji ja ga cja rgá mbeñeji. Na ngueje anguezeji, dya búbü o mü'büji o Espíritu Mizhocjimi.

3

Compañeros de trabajo sirviendo a Dios

¹ Ma mi búbügö co nu'tsc'ejí cjuarma, ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi. Y xe ro xi'tsc'öji mas o jña, pero dya be sö rvi jñunt'ü in mün'c'ejí c'o. Na ngue dya i tsjagueji na jo c'ua ja nzi ga ne o Espíritu Mizhocjimi; i tsjaji c'o in netsjëji. Dya xo i dyätäji na jo e Cristo. ² Nza cjatsc'ejí yo lélé yo síbatjo, yo dya sö ra za o ts'ingue. Ró xi'tsc'öji jña c'o dya s'êzhi rvi pârâji. Na ngue dya be sö rvi jñunt'ü in mün'c'ejí c'o xe 'ñaja jña. Dya be xo sö. ³ Na ngueje sido in cjagueji c'o in netsjëji. In pötqui huinsteji y me xo in pötqui dyonpütsjëji. C'ü ni tsjagueji a cjanu, je ni 'ñetse nu, c'ü in cjagueji c'o in netsjëji. Je xo ni 'ñetse nu, c'ü in nzhodüji c'ua ja nzi ga nzhodü c'o nte c'o dya pârâ Mizhocjimi. ⁴ Bübütsc'ejí c'o mama: “Nutschöjme rí teñejme e Pablo”, eñe c'o cjuarma. Búbü c'o mama: “Nutschöjme rí teñejme e Apolos”, eñeji. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, nza cjatsc'ejí yo nte yo dya pârâ Mizhocjimi.

⁵ Nuzgö e Pablo 'ñe e Apolos, dya ni jyodü rí mangueji nda ni muvizgöbe. Na ngueje rí mbëpjitjobe cja Mizhocjimi rí nza yejebe, nde ró zo'c'öbe in texeji. Nguéc'ua vi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. Rí pëpcjöbe c'ua ja nzi va dyacöbe c'ín Jmuji. ⁶ Nguetscö e Pablo ot'ü ró zo'c'öji, nguéc'ua rí chjëntcjöbe nza cja 'naja c'ü ro ngant'a o planta. E Apolos cja zo'c'ejí nguéc'ua chjënjuí nza cja c'ü ro xi'chp'i o ndeje c'o planta. Pero Mizhocjimi ngue c'ü che'ts'ejí c'ü. ⁷ Nguéc'ua, dya nda ni muví c'ü cant'a, ni xo ri ngue c'ü xi'chp'i o ndeje. C'ü na cjuana ni muví, ngue Mizhocjimi c'ü cjavü ra nocü. ⁸ C'ü cant'a 'ñe c'ü xi'chp'i o ndeje, nde 'na ma cjatjovi. Pero zö nde 'na ma cjatjovi, ra ts'ö't'üví c'ua ja nzi va pëpjivi. ⁹ Nutscö 'ñe e Apolos rí mimbëpjigöbe cja Mizhocjimi. Nu'tsc'ejí in chjëntcjeji nza cja 'na juajma c'ü ya ndujmüji c'ü ngue o cjava Mizhocjimi.

O in chjëntcjeji 'na ngümü c'ü na jäbä angueze. ¹⁰ Mizhocjimi o dyacö c'ü ja rgá zopcjö yo nte. Nguéc'ua rí chjëntcjöbe 'na bëzo c'ü ri pjëchi ra jyäbä na jo 'na ngümü. Nuzgö 'ma ró xi'tsc'öji rvi 'ñejmeji e Cristo, ró chjëntjobe 'na bëzo c'ü ro ngü'p'ü o cimientó 'na ngümü. C'o 'ñaja xöpünte c'o va 'ñe zo'c'ejí, chjëntjuí 'na bëzo c'ü ro bö'bü o ndüngümü. Pero ni jyodü nzi 'naji ra mbötpüji ngüenda ja ga zo'c'ejí. ¹¹ Yo nte, 'ma jäbäji 'na ngümü, ot'ü cjü'p'üji o cimientó. Je xo va cjatjonu, nutscö ot'ü ró zo'c'öji, ró xi'tsc'öji rvi 'ñench'e in mü'büji e Jesucristo. Y dya ra jogü cjó ra 'ñe xi'tsc'ejí nan'ño rguí 'ñejmeji. Na ngue ojtjo xe 'naja c'ü ra salvazüji. ¹² C'o 'ñaja xöpünte, zö xo ra xö'c'ejí ja ga cja e Cristo, pero ni jyodü ra mbëpíji na jo Mizhocjimi. 'Ma ra mbëpíji na jo, ra chjëntjuí 'ma 'na bëzo c'ü ri ät'ä 'na ngümü co oro, o co plata, o co ndojo c'o me ni muví. 'Ma jiyö, ra chjëntjuí 'ma 'na bëzo c'ü ri ät'ä 'na ngümü co zatjo, o co zacatón, o co xitjitjo. ¹³⁻¹⁵ 'Ma

tjê'ë 'na ngumü, jñetse cjo na jo va dyät'äji cjo jiyö. Na ngueje 'ma zatjo o zacatón c'ü vi dyät'äji, ixta chjorü 'ma c'e ngumü. Pero 'ma ndojo vi t'ät'ä, iyö 'ma. Je xo rga cjatjonu c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda, ra 'ñetse ja va mbëpi Mizhocjimi nzi 'na xöpüte, cjo na jo o jiyö. Nu 'ma na jo va mbëpi, ra ts'õ't'ü 'ma c'ü. 'Ma jiyö, ra chjëntjui 'na bëzo c'ü ri tjê'ë o ngumü. Zö ra sufre rgá mbedye c'e bëzo ngue c'ua ra salva, pero ra chjorü c'e ngumü c'ü vi dyät'ä. Je xo rga cjatjonu c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo pero dya ga jo va mbëpiji c'ü ín Jmugöji. Zö ra salvaji, pero dya rguí muvi a jmi Mizhocjimi c'e bëpji c'ü vi tsjaji. Nguec'ua, dya ra ngõ't'üji.

¹⁶ ¿Cjo dya in pãrãji, ngue o templots'üji Mizhocjimi? Na ngue nguetsjë c'ü o Espiritu Mizhocjimi c'ü bübü in mün'c'ëji dya. ¹⁷ Nu 'ma rí sido rí huinsteji, ra zädä c'ü rí chjorütsjëji. Dya rí tsjaji a cjanu. Na ngue 'ma in cjaji a cjanu, in s'onbüji o templo Mizhocjimi c'ü me na sjü, c'ü ngue'tsc'ëji. Nu c'o ra sido ra tsjatsc'ëji a cjanu, Mizhocjimi ra tsjapü ra sufre c'o.

¹⁸ In cjiññiji c'ü me ni muvi 'ma cjó c'o pãrã na puncjü. Pero dya rí tsjiññiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. C'o cjiññitsc'ëji c'ü me pãrã c'ua ja nzi ga mbãrã yo nte yo cãrã yo cjë dya, ni jyodü ra jyëziji c'e pjeñe c'ü cjiññiji a cjanu. Y ra mbürü ra nguiññiji c'e pjeñe c'ü cjiññi Mizhocjimi, zö mama yo nte c'ü dya ni muvi c'ü. A cjanu ra sö ra mbãrãji c'ua c'ü na cjuana. ¹⁹ C'o pãrã yo nte cja ne xoñijömmü va, dya ni muvi a jmi Mizhocjimi c'o. Na ngueje je t'opjü c'ü mama ga cjava: “C'o me pãrã, pjëchiji ja ga dyonpüji yo nu minteji. Pero Mizhocjimi c'asp'üji c'ü ni tsjaji ga cjanu”, eñe. ²⁰ Je xo t'opjü c'ü mama a cjava: “C'o cjavü me pãrã, pãrã c'ín Jmugöji c'ü dya ni muvi c'ü cjiññi c'o”, eñe. ²¹ Nguec'ua rí xi'tsc'öji in texeji, dya rí mamaji c'ü cjó nda ni muvi 'na nte na ngue c'ü pje ni mbëzhi c'ü, nza

cjazgöjme rí apóstolejme. Na ngue nde rí mbëpjítjogöjme ngue c'ua rá pjöxc'újme in texeji. ²² Zö ri nguezgö e Pablo, zö ri ngue e Apolos o e Pedro, Mizhocjimi o dyacüjme ne bëpji ngue c'ua rá pjöxc'újme. Zö pje c'o va sädä yo cjë yo in cäräji cja ne xoñijö mü, zö pje c'o xe ra zädä, zö rí chügueji, pero Mizhocjimi ya mbeñe ja ga cja texe yo, y ra mböxc'üji. ²³ Nguec'ua, dya rí tsjacöjme in jmuzgöjme. Na ngueje e Cristo ngue ín Jmugöji c'ü rá ätcöji. Y e Cristo ätä Mizhocjimi c'ü nu Tata.

4

El trabajo de los apóstoles

¹ Ni jyodü rí unnc'ejí ngüenda c'ü rí mbëpjítjogöjme cja e Jesucristo. Mizhocjimi o dyacöjme ne bëpji nu, c'ü rí xipijime yo nte yo o jña yo dya mi päräji mi jinguã. ² In pärägueji o mbëpji ni jyodü ra tsjacuanaji ja c'o nzi ga ne c'o o lamuji. ³ Nguec'ua, dya nda rí cja'c'öji ngüenda, 'ma ngue'tsc'ejí in mangueji cjo na jo rgá pëpcö e Jesucristo o iyö. Dya xo rí cjacö ngüenda yo nte zö xitscö yo, cjo na jo rgá pëpcö c'ü o iyö. Dya xo rí mbeñetsjögö ja rgá pëpcö c'ü. ⁴ Zö rí cjiñitsjé c'ü rgá ätcö na jo, pero dya ngue c'ü rguí mamaji c'ü na jozgö. Nu c'ü ra jñüncügö ngüenda c'ü ja rvá pëpcö c'ü, nguextjo c'ín Jmugöji. ⁵ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, dya rí tsjiñijí 'na nte ja ga mbëpi Mizhocjimi. Na ngueje dya be va sädä c'e pa 'ma ra jñüncüji ngüenda Mizhocjimi. Che'beji hasta 'ma cja ra ëjë c'ín Jmugöji ra 'ñe tsjapü ra 'ñetse na jo, c'o dya 'ñetse dya. Ra tsjapü ra 'ñetse c'o cjiñí o mü'bü dya yo nte. Nuc'ua nu 'ma na jo rvá pëpcöji c'ü, nguextjo Mizhocjimi ra mama c'ü na jo rvá cjaji.

⁶ Mi cjuarmats'ügöji, c'ü rvá xi'tsc'öji yo, ngue c'ü dya rí tsjiñijí e Apolos c'ü me ni muvi, ni ri nguezgö c'ü me ni muvizgö; ngue c'ua rí tsjagueji c'ü t'opjü cja o jña

Mizhocjimi. Nguéc'ua ne rí 'natsc'ejí, dya rí tsjapqueji c'ü me in pãrãgueji c'ü rgui mamaji c'ü me na jo 'na nte'e, 'ñe c'ü rgui tsjapqueji menu c'ü 'naja. ⁷ Nu'tsc'ejí, ¿cjó dya'c'ejí sjëtsi c'ü in cjinnceji c'ü xenda na jotsc'ejí que na ngueje c'o 'ñaja? Dya cjó dya'c'ejí sjëtsi. C'ü in pãrãgueji, ¿cjo dya xo dya'c'ejí Mizhocjimi c'ü? Maco o dya'c'ejí, ¿jenga in cjaqueji na nots'üji nza cja 'ma ri ngue in pjeñetsjëji c'ü in cjiññiji?

⁸ Nu'tsc'ejí in pëzhgueji c'ü dya cja xe ni jyodü rá jí'tsc'öjme. In pëzhgueji c'ü dya pje xe ni jyodü rá pãrãji. In cjaþüji na notsc'ejí nza cja 'ma ya me ri jmgueji; maco zügöjme rí apóstolejme, dya rí söjme cjo ri jmgöjme. Quera ri tsjagueji na jo, ngue c'ua rvá notsc'ejí a jmi Mizhocjimi, ngue c'ua nuzgöjme xo ro mbëtsijme jmu'u co nu'tsc'ejí 'ma. ⁹ Nutscöjme rí apóstolejme, rí cjiññigö c'ü dya ni muvizgöjme va ngambgöjme Mizhocjimi; rí cjiññigö o ngambgöjme nza cja o nte. C'o ya tjünpü ngüenda ra bö't'ü. Rí cjiññigö a cjanu, na ngueje cja ne xoñijöümü me bëchquigöjme ín tsejme ga jñandgöjme yo nte, na ngue yo rí sufregöjme. Xo 'ñe c'o o anxe Mizhocjimi me xo jandgöjme rí sufregöjme. ¹⁰ Nutscöjme rí apóstolejme rí zopjüjme yo nte rí xipijme ja ga cja e Cristo. Nguéc'ua ga xitscöjme c'ü dya rí pãrã c'ü rí cjaime. Pero nu'tsc'ejí bübü in mün'c'ejí dya e Cristo, in cjaqueji c'ü me in pãrãgueji. Nutscöjme, mama yo nte c'ü dya ni muvizgöjme; nu'tsc'ejí in cjaþüji c'ü me ni muvitc'ejí. Nutscöjme me cjacüjme menu yo nte; nu'tsc'ejí me respetaots'üji yo. ¹¹ Hasta yo pa dya, bübü 'ma bëtsijme c'ü rá sijme 'ñe c'ü rá jejme. Yapcüjme yo nte, y ja c'o nde rí nzhonnc'öjme. ¹² Zö rí apóstolegöjme pero me po ín cuëgöjme rgá pëpcjöjme ngue c'ua rá tötc'öjme 'na xëdyi. 'Ma sangöjme yo nte, rí ma'tp'üttojme Cjimi yo. 'Ma cjacüjme yo nte rá sufregöjme, rí pësp'ijme paciencia.

¹³ Zö pechquejme o bëchjine, pero sido rí zopcjöjme na jo. Yo nte yo dya pãrã Mizhocjimi, cjacüjme nza cja o cañabü. Hasta nuda cjacüjme c'ü dya ni muvizgöjme.

¹⁴ C'ü rvã xi'tsc'öji yo, dya ngue c'ü rvi tsegueji. Ró xi'tsc'öji nza cja 'na bëzo c'ü zopjü o t'i ga unü consejo, na ngueje me ne'e c'e t'i. ¹⁵ Zö xi ri sö'ö 'na dyëch'a mil c'o in xöpütegueji c'o o xi'tsc'ëji ja ga cja e Cristo, pero dya in 'ñecjeji na puncjü nin tatagueji. Nguextjozgö chjëntjui c'ü ri nguezgö nin tatazögöji. Na ngue 'ma ró xi'tsc'öji ja rvã jocüts'ü in mü'büji e Jesucristo, i 'ñench'e in mü'büji c'ü. ¹⁶ Nguéc'ua rí ö'tc'öji rí nzhodügueji c'ua ja nzi rgã nzhodügö.

¹⁷ Ró täjä e Timoteo ra ë nuc'üji. Nuc'ü, rí s'iyagö chjëntjui c'ü ri ngue ín ch'igö. Angueze ärä c'ü rí xipjigö, na ngueje xo bübü o mü'bü e Cristo c'ü ín Jmugöji. Angueze ra mbennc'ëji ja rgã minc'ö rgã ätcö e Cristo. Je xo rgã jíchcö a cjanu texe c'ua ja nde jmurü c'o cjuarma. ¹⁸ Bübüts'ëji c'o cjäpütsjë na nojo, na ngueje pëzhiji c'ü dya rá ëgö nu va ja in cãrãgueji. ¹⁹ Pero rí xi'tsc'öji, 'ma ra ne Mizhocjimi, dya ra mezhe rá ëgö rá 'ñe zenguats'üji. Jo rá 'ñe nugö c'o cjäpü me pãrã. Dya rá cjäpü ngüenda c'o jña c'o ri mama c'o. Pero rá nu'u cjo cjäji ja c'o nzi ga 'ñünbü Mizhocjimi o mü'büji. ²⁰ C'ü ni mandazüji Mizhocjimi, dya nguextjo jña c'o rí ärägöji. C'ü ni muvi, ngue c'ü rá cjäji c'ua ja nzi ga 'ñünnü Mizhocjimi ín mün'c'öji. ²¹ ¿Ja ngue c'ü in negueji? ¿Cjo in ne rí sido rí tsjapqueji na notsc'ëji ngue c'ua rá ë huënc'ëji na zëzhi? ¿O rí jyëziji c'ü in cjäji a cjanu ngue c'ua jmanch'a rga zo'c'öji, ngue c'ua rí pãrãgueji na jo c'ü rí s'iyats'ügöji?

5

Se juzga un caso de inmoralidad

¹ Me mamaji c'ü bübüts'c'ejí 'na cjuarma c'ü dyojui c'ü nu jänana. Me na s'o c'ü cja a cjanu, nguec'ua hasta yo nte yo dya ma't'ü Mizhocjimi mamaji c'ü dya cjó sô ra tsja a cjanu. ² Maco nu'tsc'ejí in sîdo in cjaqueji c'ü me na jots'c'ejí. Xenda rvá jo 'ma rvi ndumügueji 'ñe rvi pjongueji c'e cjuarma a ndets'c'ejí. Na ngue me na s'o c'ü cja c'ü. ³ Nutscö, dya rí bünc'ö va ja in cãrãgueji, pero chjëntjui c'ü ri bünc'öji, na ngue rí mbents'c'öji co texe ín mün'c'ö. Nguec'ua chjëntjui nza cja 'ma ri bünc'öji, nutscö ya ró cjiñi ja rga xi'tsc'öji c'ü rí tsjaqueji c'e cjuarma c'ü cja na s'o ga dyojui c'ü nu jänana. ⁴ Rí jmurügueji. Nutscö chjëntjui c'ü xo rá bübü co nu'tsc'ejí. Y xo ra bübü e Jesucristo c'ín Jmugöji co texe o poder angueze. Rí jñünpüji nguenda c'e cjuarma na ngueje ya dya'c'ejí c'e poder e Jesús c'ín Jmugöji. ⁵ Rí xi'tsc'öji rí pjongüji c'e cjuarma, ngue c'ua Mizhocjimi ra jyëzi e Satanás c'ü dya jo ra tsjapü ra sufre o cuerpo, ngue c'ua c'e cjuarma xa'ma ra nzhogü o mü'bü cja Mizhocjimi. Nguec'ua c'e pa 'ma ra ëjë e Jesús c'ín Jmugöji, ya rguí jogü o mü'bü c'e cjuarma c'o na s'o.

⁶ C'ü ni tsjaqueji na jots'c'ejí, chjëntjui nza cja o levadura c'o ni bän's'ä o tjömech'i. ¿Cjo dya in pãrãgueji ra tsjapü ra bän's'ä na puncjü o tjömech'i, zö ri ts'ëtjo o levadura c'ü ra huanbaji o harina? ⁷ In pãrãgueji ja ga cja c'e mbaxua 'ma pö't'üji o ts'imë y pjongüji o levadura cja o ngumüji. Je xo ga cjatjo dya nu, o mbö't'üji e Cristo ngue c'ua dya cja ra bübüts'c'ejí c'o na s'o. Nguec'ua, ja c'o nzi ga pjongüji o levadura, rí pjongüji c'e cjuarma c'ü cja na s'o a ndets'c'ejí. ⁸ Dya rá cjaçöji c'o na s'o. Na ngue chjëntjui o levadura c'o. Rá cjaçi c'o na jo'o 'ñe c'o na cjuana. Nuc'o, chjëntjui c'e harina c'ü dya huanbaji o levadura.

⁹ Ró opcjö 'na carta c'ü ró pen'c'ejí. Ró xi'tsc'öji c'ü dya

rí dyocjeji c'o tsājã o ndixũ, ni ri ngue c'o ndixũ c'o tsājã o bézo. ¹⁰ Pe in cijjñiji ró xi'tsc'öji c'ü dya rí ñaji yo dya cjuarma c'o cja na s'o. Pero dya ngue c'ü ró xi'tsc'öji. Na ngue 'ma dya rí ñaji yo dya cjuarma, ¿ja rgá sô rí chômüji, ja rgá sô rí pögueji, ja rgá sô rí minc'ejí? Na ngue cja yo dya cjuarma, na puncjü c'o tsājã o ndixũ, 'ñe na puncjü c'o me nepe c'o pè's'i nu minteji. Xo na puncjü c'o me pjëchi ja ga dyonpü nu minteji, ngue c'ua pje c'o tjënbiji o pje c'o jünbüji. Xo na puncjü c'o ma't'ü o ts'ita. ¹¹ Rí mbennc'ejí dya c'ü ró xi'tsc'öji cja c'e carta. Ngue c'ü dya rí dyocjeji c'o xiji cjuarma 'ma tsãji o ndixũ, o 'ma nepeji c'o pè's'i nu minteji, o 'ma ma't'üji o ts'ita. Dya xo rí dyocjeji c'o xiji cjuarma 'ma so'büteji, o 'ma t'íji, o 'ma onpüji nu minteji ngue c'ua pje c'o ra ndënbiji o pje c'o ra jñünbüji. Dya xo rí sigueji o xëdyi c'o. ¹²⁻¹³ Yo dya cjuarma, ¿pje pè'sc'ü rá nugöji co nujoyo, c'ü rga jünpügöji ngüenda va yo? Nguetsjë Mizhocjimi ra jñünpü ngüenda anguezeji. C'o ni jyodü rí jñünpügueji ngüenda nguextjo c'o cjuarma. Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, pjongueji nu c'ü bün'hui c'ü nu jänana, na ngue me na s'o a ndetsc'ejí.

6

Pleitos delante de jueces que no son creyentes

¹ 'Ma pje c'o cja'c'ejí yo nin cjuarmagueji, in pöcjeji a jmi c'o juesi c'o dya creo Mizhocjimi ngue c'ua ra jñünpüji ngüenda yo nin cjuarmaji. ¿Pje ma jmi in pè'sc'ejí c'ü in cjagueji a cjanu? Maco dya in pöcjeji a jmi c'o ngue o t'i Mizhocjimi nza cjatsc'ejí. ² ¿Cjo dya in pãrãgueji 'ma ra zädã c'e pa 'ma ra tjün ngüenda, nguezgöji o t'izgöji Mizhocjimi rá jünpüji ngüenda texe yo cãrã va cja ne xoñijömmü? Maco rá jünpüji ngüenda texe yo nte c'e pa c'ü, ¿cjo dya xo sötsc'ejí rí jñünpüji ngüenda dya yo nin cjuarmaji? ³ ¿Cjo dya in pãrãgueji c'ü xo

rá jünpügöji ngüenda c'o o anxe Mizhocjimi? Y 'ma rá jünpügöji ngüenda c'o o anxe Mizhocjimi, xo sö rá jünpügöji ngüenda yo mi cjuarmagöji c'o pje nde cja va cja ne xoñijōmü. ⁴ Nguec'ua 'ma bübütsc'ejí c'o ts'i pje ma chũ, ¿jenga in pöcjeji a jmi c'o juesi c'o dya ejme Mizhocjimi? Na ngueje dya pje pjēzhi cja o t'i Mizhocjimi c'o. ⁵ Rí xi'tsc'öji a cjanu ngue c'ua rí tsegueji. A poco dya bübütsc'ejí 'na cjuarma c'ü pē's'i na jo o pjeñe ra sö ra jñün'c'ejí ngüenda. ⁶ Pero c'ü in cjagueji, in sidyiji yo nin cjuarmaji nu ja ra ma jñünpüji ngüenda. Me na s'o ga cjanu. Pero c'ü xenda na s'o, ngue c'ü in sidyiji yo, a jmi c'o dya ejme Mizhocjimi.

⁷ C'ü ni sidyiji yo nin cjuarmaji ra tjünpüji ngüenda, in jējiji ga ndō'c'ejí c'ü dya jo. ¿Jenga dya in jēztjogueji zō cjó pje ra tsja'c'ejí? ¿Jenga dya in pēsp'iji paciencia texe c'o pje nde jünnc'ejí 'ñe c'o pje nde tjēnc'iji? Xenda na jo rí pēsp'iji paciencia a cjanu. ⁸ Maco nu'tsc'ejí, xo bübü 'ma xo in cjai c'o na s'o, hasta yo nin cjuarmaji in cjaþüji, pje c'o in jünbüji.

⁹⁻¹⁰ Pe in cijjñiji zō ra tsja na s'o 'na nte pero sö ra zät'ä nu ja manda Mizhocjimi. Dya cja rí tsjjñiji a cjanu, na ngueje dya cjuana. C'o ma't'ü o ts'ita, dya sö ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Ni ri ngue c'o tsājā o ndixū, ni ri ngue o ndixū c'o tsājā o bëzo, dya xo sö ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Ni xo ri ngue c'o dya be chjüntü c'o cja a cjanu c'o na s'o. Ni xo ri ngue c'o obütšjē nu mibézoji. Ni xo ri ngue yo mbē'ē, dya xo sö ra zät'äji nu ja manda Mizhocjimi. Ni ri ngue c'o nepe c'o pē's'i nu minteji. Ni xo ri ngue c'o t'ĩ. Ni xo ri ngue c'o sante. Ni xo ri ngue c'o onpü nu minteji ngue c'ua pje c'o ra ndēnbiji o ra jñünbüji. ¹¹ Bübütsc'ejí c'o je xo ma cjanu ma tsja c'o na s'o. Pero ya i ñe o ndin'tsc'iji in mün'c'ejí. Ya xo o xöcüt's'üji Mizhocjimi. Y dya in tūji dya in nzhunc'ejí.

Nguetsjë o Espiritu ín Mizhocjimigöji c'ü o dya'c'ejí a cjanu. Je dya'c'ejí a cjanu na ngue c'ü vi ndü e Jesucristo c'ín Jmugöji por nutscöji.

La santidad del cuerpo

¹² Bübü c'o mama c'ü sö rá cjangöji texe c'o ne ín cuerpoji. Pero rí xi'tsc'öji c'ü dya ni jyodü rá cjangöji texe c'o, na ngueje dya pjöxcöji c'o. Dya xo rá cjangöji c'ua ja nzi rgá netsjégöji. 'Ma jiyö, ra ndöcügöji c'o. ¹³ O jñönü ngue para ín pjemegöji. Xo 'ñe ín pjemegöji me ne o jñönü. Nguec'ua sö rá sigöji c'o pje nde ma jñönü, na ngueje ra zädä c'e pa 'ma ra chjotü Mizhocjimi o jñönü 'ñe ín pjemegöji nza yejui. Pero dya rgá cjanu ín cuerpogöji. Nguec'ua ín cuerpoji, dya ngue para rá tsäji o ndixü. Xo 'ñe o cuerpo o ndixü, dya ngue para ra tsäji o bëzo. Nín cuerpogöji ngue para rá pëpcöji c'ín Jmuji c'ü bübü a jens'e. Y c'ín Jmugöji ni jyongöji ra bübü cja ín cuerpoji c'ü. ¹⁴ Mizhocjimi o tsjapü o te c'ín Jmugöji 'ma ya vi ndü. Nguec'ua je xo rgá cjangöji nu, ra tsjacöji Mizhocjimi rá tetcjöji c'ü ri nuevo ín cuerpoji, na ngueje me na zëzhi angueze.

¹⁵⁻¹⁶ In pãrãgueji c'ü mama cja o jña Mizhocjimi: “Ma cjó c'o ra min'hui 'na ndixü, ya ri 'natjo o ts'inguevi c'o mi yeje”, eñe. Nguec'ua 'na cjuarma, 'ma ra juntavi 'na ndixü c'ü dya ngue nu su, ya unü o cuerpo c'e ndixü; maco ngue o cjaja e Cristo ín cuerpogöji. Nguec'ua 'ma cjó c'o ra tsãjã o ndixü, chjëntjui c'ü ri jünbü o cuerpo c'ü ngue o cjaja e Cristo, cja rrü unü c'e ndixü. Xo 'ñe yo hermana 'ma tsäji o bëzo. ¿Cjo rá cjaji a cjanu? Iyö, dya ra sö. ¹⁷ 'Na nte 'ma ra bübü o mü'bü e Cristo c'ín Jmugöji, ya ri 'natjo o mü'büvi.

¹⁸ Pjötþüji na puncjü ngüenda c'ü dya rí tsäcjeji o ndixü. Xo 'ñetsc'ejí in hermanaji, dya rí tsäcjeji o bëzo. Xo 'ñetsc'ejí, dya be in chjüntüji, dya xo rí tsjagueji c'o na

s'o. Na s'o texe yo nzhubü. Pero 'ma cjó c'o tsãã o ndixü, me na s'o c'o. Na ngueje unü o cuerpo c'e ndixü, maco ngue o cjaja Mizhocjimi c'ü o cuerpo c'e bëzo. ¹⁹ ¿Cjo dya in pārãgueji, in cuerpogueji ngue o templo o Espiritu Mizhocjimi c'ü me na sjü'ü c'ü bübü in mün'c'ejí? Nguetsjë Mizhocjimi c'ü o dya'c'üji c'ü. Dya ngue in tsjatsjëgueji in cuerpoji. ²⁰ Na ngueje Mizhocjimi o ngõt'ü me na mizhi va ndõmpc'ejí. Nguéc'ua, dya rí tsjaji c'o netsjë in cuerpoji. Rí tsjaji c'ua ja nzi ga ne Mizhocjimi, ngue c'ua xenda ra mbãã yo nte c'ü me na nojo angueze.

7

Consejos sobre el matrimonio

¹ Nudya rá xi'tsc'öji c'o t'önü c'o i dyönnüji cja c'e carta c'ü i penquegöji. Rí xi'tsc'öji, na jo e bëzo dya ra 'ñe nu su'u. ² Pero para dya ra ndõ'c'ejí c'ü rguí tsãcjeji o ndixü, ni jyodü nzi 'na bëzotsc'ejí ra 'ñeje nu su'u. Xo 'ñe nzi 'na ndixütsc'ejí ra 'ñeje nu xïra. ³ E bëzo ni jyodü c'ü dya ra ngãnbã o cuerpo c'ü nu su. Je xo rgá cjatjonu e ndixü, ni jyodü c'ü dya ra ngãnbã o cuerpo c'ü nu xïra. ⁴ Na ngueje c'e ndixü c'ü ya chjüntü, dya mandatsjë c'ü o cuerpo. Ngue c'ü nu xïra c'ü manda c'ü. Xo 'ñetjo e bëzo, dya cja xo mandatsjë c'ü o cuerpo c'ü. Je ngue c'ü nu su c'ü manda c'ü. ⁵ Nu'tsc'ejí in bëzoji, dya rí tsãnbãji in cuerpoji yo nin suji. Xo 'ñetsc'ejí in ndixüji, dya xo rí tsãnbãji in cuerpoji yo nin xïraji. Ra sö rí põtqui tsãdãvi a cjanu, nguextjo 'ma rí ñatsjëvi in nza yejui c'ü xenda rí dyötüvi Mizhocjimi. Nu'ma, ra sö rí jyëzi c'ü rguí juntavi 'ma. Pero dya xo ra mezhe pa c'ü rguí põtqui jyëzivi. Nuc'ua ndo rí yepe rí juntavi c'ua. 'Ma jiyö, 'na ra ndõ'c'evi 'ma c'ü dya jo, na ngueje dya ra sö rí sëchivi c'ü ne in cuerpovi.

⁶ Dya rí xi'tsc'öji rí chjüntqueji, pero in pë'sc'ejí sjëtsi rí chjüntqueji. ⁷ Quera ro tsja nza cjazgö texe yo cjuarma,

dya ro chjüntüji. Pero nzi 'nazgöji sö rá cjaji c'ua ja nzi va dyacöji Mizhocjimi. Bübü c'o ya o ch'unü ra chjüntü, бүбү c'o o ch'unü ra mintsjē.

⁸ Nu'tsc'ejji dya be in chjüntqueji, rí xi'tsc'öji c'ü na jo rí tsjaji nza czazgö c'ü dya rí chjüntqueji. Xo 'ñetsc'ejji ya ndü nin xīraji, dya cja rí yepe rí chjüntqueji. ⁹ Pero 'ma dya sö rí sēchiji cja in cuerpoji, rí chjüntqueji 'ma. Na ngueje xenda na jo rí chjüntqueji, que na ngue rí sufreji rgui minc'ejji.

¹⁰ Nu'tsc'ejji ya in chjüntüji, dya rí c'uenbeji nin xīraji. Dya nguezgö ró cjijñitsjégö yo; ngue c'ín Jmugöji c'ü manda ga cjanu. ¹¹ 'Ma бүбүtsc'ejji c'ü ra jyanbüvi c'ü nu xīra, dya cja ra yepe ra chjüntü 'ma c'ü. O ra ma jo'tp'ü c'ü nu xīra, ngue c'ua ra mintjovi c'ua na yeje. Nu'tsc'ejji in bëzoji, dya rí pëzgueji nin suji.

¹² Xo бүбү 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji nu'tsc'ejji 'ma dya ejme Mizhocjimi nin suji 'ñe nin xīraji. Dya ngue c'ü ixo mandazü c'ín Jmugöji; nguezgö rí xi'tsc'öji yo. Nu'tsc'ejji cjuarma, 'ma dya creo Mizhocjimi yo nin sugueji, pero 'ma ne anguezeji xe rí mintcjeji c'o, dya rí jyanbügueji 'ma c'o. ¹³ Xo 'ñetsc'ejji hermana, 'ma dya ejme Mizhocjimi yo nin xīrageji, pero 'ma ne anguezeji xe rí mintcjeji c'o, dya xo rí jyanbügueji 'ma c'o. ¹⁴ Na ngueje Mizhocjimi ra intsjimi c'e bëzo c'ü dya creo, na ngue creo Mizhocjimi c'ü nu su'u. Xo 'ñe c'e ndixü c'ü dya creo, xo ra intsjimiji c'ü, na ngue creo Mizhocjimi c'ü nu xīra. 'Ma jiyö, dya ro intsjimi Mizhocjimi c'o o t'iji 'ma. Pero nudya, ya intsjimi Mizhocjimi c'o. ¹⁵ 'Ma ne ra ma c'ü nin suji o c'ü nin xīraji c'o dya ejme Mizhocjimi, nu'tsc'ejji rí jyëziji ra ma c'o. Nu'ma, dya cja xe ni jyodü xe rí minc'ejji 'ma c'o nin xīraji, o c'o nin sugueji. Na ngue ne'e Mizhocjimi c'ü rá cārāji na jo. ¹⁶ Nu'tsc'ejji in ndixüji, pe in cjijñiji 'ma dya rí jyëzgueji ra ma yo nin xīraji, xa'ma ra salva 'ma c'o. Pero, ¿ja rgui

pārāgueji? Xo 'ñetsc'ejī in bēzoji, ɹja xo rguī pārāgueji cjo ra salva yo nin sugueji, 'ma dya xo rí jyēzgueji ra ma c'o? Dya ra sō rí pārāgueji.

¹⁷ Nzi 'natsc'ejī rí tsjaji c'ua ja c'o nzi va dya'c'ejī c'ín Jmugōji. Je ga cjanu rgá xipcjō yo cjuarma texe nu ja jmurūji. ¹⁸ Būbūts'ejī c'o ya circuncidaots'ejī in cuerpoji. Nu 'ma ya vi circuncidaots'ejī 'ma o 'ñūnc'ū in mü'būji Mizhocjimi i 'ñench'e in mü'būji e Jesucristo, nu'ma, dya rí jyodūji ja rguī borraji c'o jmeya. Y 'ma dya vi circuncidaots'ejī 'ma o 'ñūnc'ū in mü'būji, dya ni jyodū rí circuncidaoji 'ma. ¹⁹ C'ū ni circuncidaoji 'na nte, dya ni muvi c'ū. Dya xo ni muvi c'ū dya ni circuncidaoji. C'ū na cjuana ni muvi, ngue c'ū rá cjaji c'ū mandazūji Mizhocjimi. ²⁰ Nguéc'ua rí xi'tsc'ōji, c'ua ja c'o nzi ma cjatsc'ejī 'ma o 'ñūnc'ū in mün'c'ejī Mizhocjimi, je rga cjanu rguī minc'ejī nzi 'natsc'ejī. ²¹ Nu 'ma ngue o cjatsc'ejī 'na hacendado 'ma mü o 'ñūnc'ū in mü'būji Mizhocjimi, dya rí pē'sc'ejī ndumū zō rí sido ri ngue'tsc'ejī o cjats'ūji c'e hacendado c'ū. Pero 'ma ra sō rí reglaji ngue c'ua rí pedyegueji libre, rí tsjaji 'ma. Xenda na jo ga cjanu. ²² C'o ngue o cjaja 'na hacendado 'ma mü o 'ñūnbū o mü'bū Mizhocjimi, ya libre a jmi e Cristo c'o, zō ri sidotjoji ri ngue o cjaja c'e hacendado. Y c'o libre c'o dya cjō o cjaja, ya ngue o cjaja dya e Cristo c'o, ra mbēpiji angueze. ²³ E Cristo o ngōt'ū me na mizhi va ndōmpc'ejī. Nguéc'ua, dya xtí dyātqueji c'ū ra xi'ts'iji yo nte; rí dyātāji c'ū xi'ts'iji e Cristo. ²⁴ Mi cjuarmats'ügōji, zō mi libregueji o jiyō 'ma mü o 'ñūnc'ū in mü'būji Mizhocjimi, zō vi chjüntqueji o jiyō, zō vi circuncidaots'ejī o jiyō, pero c'ū ni jyodū, ngue c'ū rí sidoji Mizhocjimi.

²⁵ C'ū ra tsja c'ū dya be chjüntū, dya mandazū c'ín Jmugōji rá xi'tsc'ōji. Pero o juentsquegō o dyacō rí apóstolegō. Nguéc'ua rí cjijñi rí mamagō jña, c'ua ja nzi ga

ne angueze. ²⁶ Rí cjiñigö xenda na jo 'ma dya ra chjüntü dya yo hermano 'ñe yo hermana. Na ngueje ya va sädä c'o pa c'o me ra tsjacüji yo nte rá sufreji va. ²⁷ 'Ma in 'ñegueji nin suji, dya rí jyodü ja rgui jyanbüji. 'Ma dya in 'ñegueji nin suji, dya rí jyodüji nin suji 'ma. ²⁸ Pero 'ma rí chjüntqueji, dya s'o c'ü in cjagueji 'ma. Xo 'ñetsc'ejí in ndixüji, dya xo ga s'o 'ma rí chjüntqueji. Pero me rí sufregueji va c'o pa c'o ya va sädä. Rí mangö c'ü na jo'o, dya rí chjüntqueji ngue c'ua xa'ma dya nda rí sufregueji 'ma.

²⁹ Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji dya, cjuarma. Ya va sädä c'o pa c'o rá sufreji va. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, c'o ya 'ñeje nu su'u, ra mbëpiji Mizhocjimi rgá minji co c'ü nu suji, chjëntjui nza cja c'ü dya ri 'ñeji o suji. ³⁰ C'o cjiñi ga ndumü, ra mimiji nza cja c'ü dya ri ndümüji. C'o mäjä, ra mimiji nza cja c'ü dya ri mäjäji. C'o pje nde tömü, ra mimiji nza cja c'ü dya pje ri pë's'iji. ³¹ Y 'ma bübütsc'ejí c'o mápä yo bübü va cja ne xoñijömmü, dya ra mápäji na puncjü c'o. Na ngue c'o cja yo nte cja ne xoñijömmü, ya va sädä c'ü dya cja rguí muvi c'o.

³² Rí negö c'ü dya pje rí mbennc'ejí cja ne xoñijömmü. C'o cjuarma c'o dya chjüntü, me ne ra mbëpiji c'ín Jmugöji nguec'ua ra mäjä angueze. ³³ Pero c'o cjuarma c'o ya chjüntü, me ne ra tsjaji c'ü cjaji cja ne xoñijömmü. Jodüji ja rgá mäjä c'o nu suji. ³⁴ Je xo ga cjatjonu c'o ndixü c'o ya chjüntü, 'ñe c'o dya chjüntü. Nde nan'ño ga nguiñijí. C'o dya be chjüntü, me ne ra mbëpiji c'ín Jmugöji. Jodüji ra dyätäji angueze co texe o cuerpoji, 'ñe co texe o mü'büji. Pero c'o ya chjüntü, me ne ra tsjaji c'ü cjaji cja ne xoñijömmü; jodüji ja rgá mäjä c'o nu xírají.

³⁵ Dya ngue c'ü rgá c'axc'üji c'ü rí xi'tsc'öji c'ü dya rí chjüntqueji. Ngue c'ü rí ne rá pjöxc'ügöji, ngue c'ua ra sö

rí sido rí pëpiji na jo c'ín Jmugöji, c'ü ri nguextjo angueze c'ü rí jyodüji c'ü rguí mäjä.

³⁶ 'Ma cjó c'o 'ñeje 'na xunt'i c'ü dya chjüntü, 'ma ya cjogütjo va xunt'i, 'ma cjiñi c'ü nu tata c'ü ni jyodü ra chjüntü; nu'ma, ra tsja c'e bëzo ja c'o nzi ga nguiñi, ra chjüntpü 'ma c'ü o xunt'i. Dya xo rrã s'o c'ü ra chjüntpü c'ü. ³⁷ Pero 'ma ya mbeñe na jo c'ü dya ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, 'ñe 'ma xo janda na jo c'ü dya ni jyodü ra chjüntpü; nu'ma, ra sö ra tsja 'ma c'e bëzo ja c'o nzi ga nguiñi. 'Ma ya nguiñi na jo c'ü dya ra chjüntü c'ü nu xunt'i, na jo c'ü dya ra chjüntpü 'ma c'ü. ³⁸ Nu c'ü ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, na jo cja'a c'ü. Nu c'ü dya ra chjüntpü c'ü nu xunt'i, xenda na jo c'ü cja'a c'ü.

³⁹ Dya ra sö 'na ndixũ ra jyanbüvi c'ü nu xïra, 'ma xe büntjo. Pero 'ma ya rguí ndũ c'ü nu xïra, ya sö ra chjüntüvi c'ü 'na bëzo 'ma. Pero ra chjüntüvi 'na bëzo c'ü xo ätpä o jña c'ín Jmugöji. ⁴⁰ Pero rí mangö nu 'ma ra mintsjê c'e ndixũ, xenda na jo rgá mimi 'ma. Je xo ga cjanu rgá cjiñi c'ü ni zocöji o Espíritu Mizhocjimi.

8

Los alimentos consagrados a los ídolos

¹ Xo 'ñe i tsjacöji t'önü ja ga cja c'o o ts'ingue c'o animale c'o ya vi bäs'p'ä cja yo ts'ita. Jã, na cjuana c'ü i xitscöji c'ü rí pãrãgöji ja ga cja, rí texeji. Pero 'ma cjó c'o cjiñi me pãrã, cja'pütsjê na nojo 'ma c'ü. 'Ma cjó c'o s'iya c'ü nu cjuarma, ngue 'ma pjös'ü na jo 'ma c'ü. ² C'o cjiñi me pãrã, ni jyodü ra unüji ngüenda c'ü dya be pãrãji ja c'o nzi ga jyodü ra mbãrãji. ³ C'ü ni muvi, dya ngue c'ü rá pãrãgöji na puncjü; ngue c'ü rá neji Mizhocjimi. Nu'ma, ra recibidoziji Mizhocjimi.

⁴ I dyönnöji cjo na jo rí sapüji c'o o ts'ingue c'o animale c'o ya vi bäs'p'ä cja yo ts'ita. Rí pãrãgöji, dya pje ni muvi

yo ts'ita cja ne xoñijõmü, na ngue 'natjo Mizhocjimi c'ü bübü. ⁵ Cãrã na puncjü c'o xiji mizhocjimi cja ne xoñijõmü 'ñe a jens'e. Na cjuana cãrã na puncjü c'o xiji mizhocjimi c'o cjaþü yo nte o jmuji. ⁶ Pero nutscõji rí ejmeji e Cristo, 'natjo Mizhocjimi c'ü rí ma'tc'õji, c'ü ngue ín Tatagõji c'ü o dyät'ã texe ne jens'e 'ñe ne xoñijõmü. C'ü vi ngambgõji, nguextjo angueze rá pëpcõji c'ü. Xo 'natjo c'ü rí cjaþcõji ín Jmugõji, c'ü ngue e Jesucristo c'ü o dyät'ã texe yo bübü. Ngue angueze o dyacõji c'ü rgá bünc'õji dya.

⁷ Pero yo cjuarma, dya texeji pãrãji ga cjanu; dya texeji pãrãji c'ü dya pje ni muvi yo ts'ita. Na ngueje cãrã o cjuarma c'o ot'ü mi ma't'ü yo ts'ita. Nguec'ua 'ma sapüji c'o o ts'ingue c'o animale c'o vi bãsp'ã cja yo ts'ita, xe cjiññiji yo ts'ita 'ma, 'ñe cjiññiji c'ü na s'o c'ü na cjaji. Na ngueje dya be pãrãji cjo na jo xe ra za'aji, cjo jiyõ. ⁸ Dya ngue c'ü rá sigõji c'o, c'ü rguí recibidozüji Mizhocjimi. 'Ma rá sigõji c'o, dya pje ra mbõxcõji c'o. Ni ri ngue 'ma dya rá sigõji, dya pje xo ra bëtscõji. ⁹ Sõ rí sigueji c'o ts'ingue c'o vi bãsp'ã cja yo ts'ita. Pero bübü cjuarma c'o dya be pãrã cjo na jo xe ra ziji cjo jiyõ. Nguec'ua rí pjõtpügueji ngüenda c'ü dya rí tsjaþqueji ra tsja c'o na s'o anguezeji c'ü ra ziji. ¹⁰ Na ngue 'ma rí möji nu ja c'o bübü yo ts'ita rí ma siji c'o ts'ingue c'o vi bãsp'ã yo, 'ñe 'ma ra jñantc'aji 'na cjuarma c'ü dya be pãrã cjo na jo xe ra zi cjo iyõ, ¿cjo dya ra tsja c'o na s'o c'ü rguí rezga ra zi c'ü? Já, ra tsja c'o na s'o c'ü rguí rezga ra zi. ¹¹ Y nu'tsc'ejji na ngue c'ü in cjaþqueji me in pãrãji, 'ñe in siji c'o o bãsp'ã cja yo ts'ita, nu'ma, 'na ra bëzhi o aljma c'o cjuarma c'o dya be pãrã na jo. Maco c'ü vi ndü e Cristo, ngue c'ü dya ra bëzhi, ra büntjo c'o. ¹² Nguec'ua 'ma in sigueji a cjanu, in cjaji c'o na s'o contra e Cristo na ngueje in s'onbüji o bëpji angueze. Ngue c'ü in cjaji 'ma xo si yo nin cjuarmaji nu 'ma dya be pãrãji na jo ra ziji o jiyõ. Dya nguextjo c'ü in

cjaji c'o na s'o contra anguezeji; xo in cjaji c'o na s'o contra e Cristo. ¹³ Nu 'ma ri cja c'o na s'o 'na mi cjuarmagö, na ngue c'ü rvá sigö c'o ts'ingue c'o vi bäs'p'ä cja yo ts'ita, nu'ma, nunca xe rá sigö 'ma c'o ts'ingue c'o. 'Ma jiyö, rá cjapcö ra tsja c'o na s'o 'ma mi cjuarma.

9

Los derechos de un apóstol

¹ Sö rá cjangö texe c'o dya mama Mizhocjimi na s'o. Na ngue e Jesucristo o 'ñevgueji libre, nguec'ua dya cja mandazüji c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés. Y na yeje, pjëtscö apóstole. Ró janda e Jesús c'ín Jmugöji. Y 'ma ró pëpcjö a ndetsc'ejí, i 'ñench'e in mün'c'ejí c'ü. ² Bübü c'o mama c'ü dya rí apóstolegö. Pero nu'tsc'ejí in pãrãgueji c'ü rí apóstolegö. Na ngueje bübüts'ejí dya in mün'c'ejí c'ín Jmuji, na ngue ró zo'c'öji.

³ Ngue nu rí xicö c'o cjacö t'önü pje pjëtscö. ⁴ Nutscöjme rí apóstolejme, rí pë'sc'öjme derecho c'ü ra dyacöjme yo cjuarma c'ü rá sijme. ⁵ E Pedro 'ñe c'o nu cjuarma e Jesucristo c'ín Jmuji 'ñe c'o 'ñaja apóstole, 'ma nzhodü ga zopjüji yo nte, sidyiji o suji c'o xo creo e Jesucristo. Natscö 'ma ri 'ñegö mi su'u, ¿cjo dya xo ro pë'sc'ö derecho ro dyocjöbe c'ü? ⁶ ¿Cjo in cjijñiji nguextjo c'o 'ñaja apóstole c'o pë's'i derecho ra ch'unü c'ü ra ziji? Pe in cjijñiji ni jyodü rá pëpjigö ngue c'ua rá töt'ü c'ü rá sigö; xo 'ñe e Bernabé, ra pëpji para ra chöt'ü c'ü ra zi. ⁷ Rí önn'c'üji, ¿cjo bübü 'na tropa c'ü ni jyodü ra gastotsjé o merio ra ndömmü c'ü ra zi, 'ñe c'ü ra jye? Iyö, dya bübü. Y c'o cant'a o uva, ¿cjo dya xo sö ra ziji c'o ri quis'i? Jã, sö ra ziji. C'o c'as'ü o ndënchjürü, ¿cjo dya sö ra ziji c'ü o lechi c'o? Jã, xo sö ra ziji. ⁸ ¿Cjo nguextjo rí mangö c'ua ja ga tsja yo nte? Iyö, xo mama ga cjanu yo o mandamiento Mizhocjimi. ⁹ C'o o mandamiento Mizhocjimi c'o o dyopjü

e Moisés, t'opjü a cjava c'o: “Ma ra yödü o ndëxü c'o in nzhünüji, dya pje rí jñu'tp'üji a ne c'o; jyëziji ra ññüji.” C'ü vi mama a cjanu Mizhocjimi, dya ngue c'ü me s'iya o nzhünü. ¹⁰ C'e jña je vi t'opjü por nutscöji rí nteji, ngue c'ua rá pãrãgöji, c'ü huajma ni jyodü ra ch'unü o ndëxü c'o ra mbedye cja c'e juajma. Xo 'ñetjo c'ü tagü o ndëxü. Nguec'ua 'ma cja huajmatjo, o 'ma ya tagü, ixta jñunt'ü o mü'bü c'ü ra ch'unü c'o ndëxü. ¹¹ Ró xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi. ¿Cjo me rí sögueji na jyü rgui pjöxcö c'o in pë'sc'ejí? ¹² C'o 'ñaja xöpüte, mamaji pë's'iji derecho ra dyö'tc'ügueji; nazgö, ¿cjo dya xenda rí pë'sc'ö derecho rá ö'tc'ö? Pero dya pje rí ö'tc'ö. C'ü rí cjangö, rí huanta texe 'ma pje c'o bëtsi, ngue c'ua ra sö rá zopjü na puncjü o nte, ra dyärãji c'e jña c'ü mama ja ga cja e Cristo. ¹³ ¿Cjo dya in pãrãgueji, c'o pëpji cja c'ü o templo c'o in menzumüjme a Israel, si'iji c'o pje bübü cja c'e templo? Anguezeji pëpjiji cja c'e arta, nguec'ua ga zipiji c'o o ts'ingue c'o animale c'o pö'tp'üji Mizhocjimi nu. ¹⁴ Je xo ga cjatjonu va manda c'in Jmugöji, nu c'o zopjü yo nte ga xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'büji, ni jyodü ra ch'unü c'ü ra ziji, na ngue xipjiji o jña Mizhocjimi. ¹⁵ Pero nutscö, dya xo rí örügö c'ü rá sigö, 'ñe c'ü rá jegö. Dya xo ngue c'ü rgá pen'c'öji ne carta, c'ü pje rí dyacöji. Na ngue c'ü dya rgá örügö, ngue c'ü rgá mäcjö c'ü. Nguec'ua xenda na jo c'ü dya rá örügö, zö ro tügö o tjiimi.

¹⁶ Rí zopcjö yo nte rí xipjiji ja rgá sö ra 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Pero dya ra sö rá cja pütsjé na nojo. Na ngueje pë'sc'ü rá zopjüji a cjanu. 'Ma jiyö, juentscö ra jñüncö ngüenda 'ma Mizhocjimi. ¹⁷ Dya nguezgö ró juancjötsjé ne bëpji nu rgá zopjü yo nte. Ma rva cjanu, ro ngötcüji 'ma. Pero o ch'acö ne bëpji; nguec'ua rá cjangö zö dya ró juajnü. ¹⁸ ¿Pje ra ts'ötcö 'ma cja ne xoñijöümü? Ojtjo, dya pje ra ts'ötcö. Pero rí mäcjö na ngueje dya pje rí cobragö

yo nte, 'ma rí xipjiji ja rgá sö ra jogü o mü'büji. Dya pje rí örügö, zö xi rí pe'sc'ö derecho ra dyacöji.

¹⁹ Zö dya ngue o mbëpjizü ne rí 'na nte, pero rí pjös'ügö texe yo nte, ngue c'ua c'o dya be ench'e o mü'bü e Cristo, ra 'ñench'e o mü'büji na puncjüji. ²⁰ 'Ma rí bübügö cja c'o ín menzumüjme a Israel, rí cjangö nza cja anguezeji ngue c'ua ra 'ñench'e o mü'büji e Cristo. Dya cja rí süpcö c'o o ley Mizhocjimi c'o o dyopjü e Moisés, pero 'ma rí cãrãgöjme c'o me süpü c'o ley, rí cjangö c'ü mama c'o ley, nza cja c'ü me xo ri süpügö, ngue c'ua c'o me süpü c'o ley ra dyätpäji o jña e Cristo. ²¹ 'Ma rí bübügö cja c'o dya tjë c'o ley, rí cjangö nza cja c'ü dya ri mandazü c'o ley, ngue c'ua xo rá tøjö c'o dya tjë c'o ley, ra 'ñejmeji e Cristo. Dya ngue c'ü dya mandazü Mizhocjimi, pero ngue c'ü o jña e Cristo c'ü rí ätägö dya. ²² Cãrã o nte c'o cijjñi c'ü bübü o jñönü c'ü dya sö ra ziji. 'Ma rí bübügö co anguezeji, rí cjangö nza cja anguezeji, dya xo rí sigö c'o jñönü. Rí cjangö a cjanu, ngue c'ua rá tøjögö c'o, ra 'ñench'e o mü'büji e Jesucristo. Texe cja yo nte, rí cjangö nza cja anguezeji. Rí cjangö texe, ngue c'ua ra bübü c'o ra 'ñejme, ra jogü o mü'büji. ²³ Texe nde rí cjangö yo, ngue c'ua xe rrã puncjü o nte c'o ra creo yo jña yo rí xipjiji c'ü ja rgá 'ñemeji libre cja c'o na s'o. Y ngue c'ua xo 'ñezgö xo ra mböxcö yo jña yo.

²⁴ In pãrãgueji cja 'na carrera, cjaji carrera texeji. Pero 'natjo c'ü ra ndöjö, y ngue c'ü ra ch'unü c'e listón c'ü. Je xo rga cjatsc'ejji nu, rí tsjacjuanaji rgui dyätäji Mizhocjimi, ngue c'ua ra ch'a'c'ejji c'o me na jo. ²⁵ C'o eñe pje nde ma t'eñe, jëziji texe c'o dya ni jyodü ra ziji, 'ñe c'o pje ra tsjaji, ngue c'ua ra sö ra ndöji. Maco ts'i ni tjeze c'ü ra ch'unüji 'ma ra ndöji. Pero nutscöji, c'ü ra dyacöji Mizhocjimi, nunca ra tjeze c'ü. ²⁶ Nutscö, dya nza cjangö c'ü ri cja carrera c'ü dya ri pãrã ja ra zät'ä. Dya xo nza cjangö boxeador c'ü me ri c'uana a dyë, pero dya ri sürü

ra yabü c'ü 'naja. ²⁷ Rí pjörütsjê ja rgá minc'ö, ngue c'ua dya rá cjägö c'o na s'o c'o ne ín cuerpogö. 'Ma jiyö, ra ch'ötcö c'ü dya rvá ätcö na jo Mizhocjimi; zö rvá zopcjö na puncjü o nte.

10

Consejos contra la idolatría

¹ Nguec'ua rí negö rí mbeñeji na jo cjuarma, ja va mbös'ü Mizhocjimi c'o ín mboxatitagöjme o mbedyeji a Egipto. O ndünt'üji a xütjü cja c'e ngömü. Y o mbes'eji na jo cja c'e mar. ² 'Ma o zütüji c'e ngömü, 'ñe 'ma o mbes'eji cja c'e mar, o jizhiji texeji c'ü ro dyätäji e Moisés. ³ Mi ojtjo pje ro ziji nu, pero Mizhocjimi sido mi penpeji c'ü ro ziji. Nu c'e jñöñü, nde mi siji texeji c'ü. ⁴ Y xo mi siji texeji c'e ndeje c'ü o unü Mizhocjimi anguezeji. Dya mi bëzhi o ndeje na ngueje mi pöji anguesji 'naja c'ü o tsjapü ro mbeje o ndeje cja c'e ndojo c'ü ro ziji. Mi nguetsjê e Cristo c'ü. ⁵ Zö vi mbös'üji a cjanu texe c'o vi mbedye a Egipto, pero yetjo nte c'o o tsja na jo c'ü va mäjä Mizhocjimi. Pero c'o 'ñaja c'o ma puncjü, iyö c'o. Nguec'ua va üdü Mizhocjimi, nguec'ua va ndü anguezeji mi bodüji cja c'e majyadü.

⁶ C'ü ja va mbös'üji c'o, 'ñe c'o o tsjapü Mizhocjimi c'o, ngue c'ü xo rga unnc'öji ngüenda, ngue c'ua dya rá ne rá cjaji c'o na s'o, ja c'o nzi ma tsja anguesji. ⁷ Mi cãrã anguezeji c'o mi ma't'ü o ts'ita. Na ngueje mama a cjava o jña Mizhocjimi: “O mimi c'o nte, o ziji o xëdyi. Cjanu o böbüji c'ua; go nemeji a jmi c'e ts'inzhünü c'ü vi dyät'äji”, eñe o jña Mizhocjimi. Nu'tsc'eji, dya rí tsjagueji a cjanu rí ma'tc'eji yo ts'ita. ⁸ Mi cãrã anguezeji c'o mi tsãjã o ndixü. Nguec'ua 'na nu pa, o ndü veintitres milji. Nutscöji, dya rá cjägöji a cjanu. ⁹ Mi cãrã anguezeji c'o mi cja na s'o; mi nuji cjo ro castigao Mizhocjimi anguezeji. Nguec'ua ma ëjë c'o

c'ijmi mi saji c'o nte; nguec'ua mi tūji. Nutscōji, dya rá sōji a cjanu o jña e Jesucristo rá nuji cjo ra castigaozūji o iyō. ¹⁰ Mi cārā anguezeji c'o me mi reclamao. Nguec'ua va mbō't'ūji c'o, o tsja 'naja c'o o anxe Mizhocjimi. Nu'tsc'ejj, dya rí reclamaoji a cjanu.

¹¹ Texe c'o o tsjapū Mizhocjimi c'o, ngue c'ü rga unnc'ōji ngüenda. Xo t'opjü c'o, ngue c'ua xo ra zi'ch'i ín mün'c'ōji c'o, ngue c'ua dya xo rá cjaji a cjanu c'o na s'o. Na ngueje ya rí cārāji yo cjē yo ya ni ma ra nguarü. ¹² Nguec'ua rí xi'tsc'ōji, c'ü cjiñi me na jo cja o jmi Mizhocjimi, ni jyodü ra mböngüenda c'ü. 'Ma jiyō, 'na ra tsja c'o na s'o. ¹³ Texe yo nte, bübü 'ma va ējē o pjeñeji ra tsjaji c'o na s'o. Pero Mizhocjimi sö ra mbös'ūji na jo; dya ra tsjaji c'o. Nguec'ua 'ma va ējē in pjeñeji c'o na s'o, dya ni jyodü rí tsjaji c'o. Ixtí jñunt'ü in mün'c'ejj, Mizhocjimi ra dya'c'ūji ja rgui zēzhiji ngue c'ua dya rí tsjaji c'o na s'o.

¹⁴ Rí s'iyatsc'ōji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'ōji, dya pje rí tsjaji c'ü rgui pēs'iji parte co yo ts'ita. ¹⁵ Rí xi'tsc'ōji a cjanu, na ngueje in pārāgueji c'ü na jo. Rí tsjiñiji na jo, ngue c'ua rí pārāgueji c'ü na cjuana c'ü rí xi'tsc'ōji. ¹⁶ 'Ma rí jmurügōji rí mbeñeji ja va ndü e Cristo, ot'ü rí unngōji 'na pōjō, cja rrü sigōji c'ü po'o c'e vaso. 'Ma rí cjağōji a cjanu, rí jizhiji 'ma c'ü 'natjo ín mü'büji nzi 'nazgōji rgá pēs'iji parte co e Cristo c'ü o pjödü o cji por nutscōji. Xo 'ñe 'ma rí mē'chc'ōji c'e tjömēch'i cja rrü siji, xo rí jizhgōji 'ma c'ü 'natjo ín mü'büji nzi 'nazgōji rgá pēs'iji parte co e Cristo c'ü o sufre va ndü por nutscōji. ¹⁷ 'Natjo c'e tjömēch'i c'ü rí sigōji rgá mbeñeji ja va ndü e Cristo. Nguec'ua zō na puncjüzūji rí ejmeji e Cristo, pero 'natjo ín mü'büji rgá pēs'iji parte co e Cristo. Na ngueje rí sigōji c'ü 'natjo tjömēch'i rí texeji.

¹⁸ Tsjiñiji c'o ín menzumügōjme a Israel. Anguezeji 'natjo c'ua mi saji c'o o ts'ingue c'o animal c'o mi päsp'āji

Mizhocjimi cja c'e arta. Nguéc'ua mi jizhiji c'ü mi 'natjo ɔ mü'büji ma mbë's'iji parte co Mizhocjimi c'ü mi ngue ɔ cjaja c'e arta. ¹⁹ ¿Cjo in unnc'ejí ngüenda yo rí xi'tsc'öji? ¿Cjo in cjinnceji rí mangö c'ü pje ni muvi yo ts'ita? Iyö. ¿Cjo in cjinnceji rí mangö c'ü pje ni muvi c'o ts'ingue c'o päsp'äji cja yo ts'ita? Iyö, dya rí mangö ga cjanu. ²⁰ Dyäräji na jo c'ü rá xi'tsc'öji. 'Ma pje c'o pö't'ü c'o dya ejme Mizhocjimi, cja rrü mbä's'äji cja c'o ɔ arta anguesji, dya ngue Mizhocjimi c'ü päsp'äji; ngue c'o demonio c'o ngue ɔ dyoji e Satanás c'ü dya jo. Nguéc'ua 'ma in sagueji c'o ts'ingue c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita, chjëntjui c'ü ri pë's'igüejí parte co c'o demonio. Nguéc'ua, dya rí negö rí sido rí sagueji c'o ɔ ts'ingue c'o animale c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita. ²¹ 'Ma in sigueji c'ü po'o c'e vaso gui mbeñeji e Jesucristo, dya sö rí sigueji c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita. 'Ma in sigueji c'o ni pë'sc'ejí parte co e Jesucristo, dya sö rí sigueji c'o rvi pë's'iji parte co c'o demonio. ²² Nu 'ma sido rá sagöji c'o ts'ingue c'o vi mbäsp'äji yo ts'ita, ra üdü 'ma c'ín Jmugöji, na ngue dya rí negöji 'ma angueze co texe ín mü'büji. A poco in cjijñiji c'ü xenda na zëtscöji que na ngue angueze.

La libertad y el amor cristiano

²³ Sö rí tsjagueji texe c'o dya mama Mizhocjimi na s'o. Pero dya ni jyodü texe rí tsjagueji c'o. Y texe c'o, dya xo pjöxc'ejí c'o, ni xo ri ngue yo nin cjuarmaji. ²⁴ Dya rí tsjijñiji nguextjo cjo in pë'sc'ejí derecho c'ü pje rí tsjaji; xo rí tsjinnceji yo nin cjuarmaji. Na ngueje dya jo pje rí tsjaji c'ü ra tsjapü ra tsja c'o na s'o yo.

²⁵ Texe c'o pje nde ma ts'ingue c'o pöji cja böngue, ra sö rí sigueji c'o. Dya rí tsjaji t'önü cjo vi mbäsp'äji cja ts'ita c'o ts'ingue. Na ngue dya ni jyodü rí tsjijñiji c'o. ²⁶ Na ngueje ne xoñijöümü, ɔ cjaja ín Jmugöji nu. Xo 'ñe texe yo bübü.

²⁷ 'Ma cjó c'o ra zon'c'ejí c'o dya ejme Mizhocjimi, ra xi'tsc'ejí rí möji rí ma siji o xëdyi cja ɔ ngümüji, nu 'ma in ne rí möji, rí siji texe c'o ra ch'a'c'ejí. Dya rí tsjapüji t'önü cjo vi mbäsp'äji cja ts'ita c'o jñõnü. Na ngueje dya ni jyodü rí pârãgueji. ²⁸ Pero 'ma cjó c'o ra xi'tsc'ejí: “Yo ts'ingue yo ch'a'c'ejí, o bäs'p'ä cja ts'ita yo”, ra 'ñents'ejí, dya rí sigueji 'ma. 'Ma jiyö, rí tsjapqueji ra tsja c'ü na s'o 'ma c'ü o xi'tsc'ejí. Na ngueje nuc'ü, cjiñi c'ü dya ga jo ra zi c'e ts'ingue. ²⁹ Dya ngue'tsc'ejí rí tsjiñigüejí c'ü dya ra sö rí sigueji, jiyö. C'ü ra nguiñi dya jo ra zi, ngue c'ü o xi'tsc'ejí c'ü vi bäs'p'ä c'e ts'ingue cja yo ts'ita. Nguec'ua dya rí sigueji c'o. Nu'tsc'ejí pe rí xitscöji a cjava: “Rí p'esc'öjme derecho rá sigöjme c'o pje nde ma jñõnü. Nguec'ua, dya cjó p'esc'öjme derecho ra zopcöjme, zö ri cjiñi c'ü dya jo c'ü rí sigöjme. ³⁰ Nguec'ua, çjenga sopcöjme 'ma rí sigöjme c'o ts'ingue c'o päsp'äji cja yo ts'ita; maco rí unüjme 'na pöjö Mizhocjimi?”, rí 'ñenzgöji. ³¹ Pero rí xi'tsc'öji, 'ma rí sigueji o xëdyi, o 'ma pje c'o nde rí siji, o 'ma pje c'o rí tsjagueji, rí tsjaji c'ua ja ga ne Mizhocjimi, ngue c'ua ra 'mãã me na jo angueze. ³² Rí tsjaji c'ü dya cjó rí tsjapüji ra tsja c'o na s'o, zö ri ngue yo ín menzumüjme a Israel, o zö ri ngue yo in menzumügueji a Grecia, zö creoji Mizhocjimi, zö dya creoji. ³³ Rí tsjaji ja c'o nzi rgá c jagö. Na ngueje nutscö, dya rí cjiñigö nguextjo cjo sö pje rá c jagö. Xo rí cjinncjô yo nte, na ngueje dya ra jogü pje rá c jagö c'ü rá cjacö yo nte ra tsjaji c'o na s'o. Rí c jagö a cjanu ngue c'ua xa'ma ra 'ñench'e ɔ mü'büji e Jesucristo, ra salvaji.

11

¹ Rí c jagö a cjanu, na ngue ngueje ɔ 'ñiji e Cristo. Nu'tsc'ejí rí tsjagueji c'ua ja nzi rgá c jagö.

Las mujeres en el culto

² Me rí mä'c'ägöji cjuarma, na ngue in mbenzgjöji texe c'ua ja rí nzhodü. Me xo in cjaji ja c'o nzi rvá xi'tsc'öji. ³ Pero bübü c'ü xe rí negö rí pärägueji. Mizhocjimi manda cja e Cristo. E Cristo manda cja e bëzo. E bëzo manda cja e ndixü. ⁴ E bëzo, 'ma ro jñus'ü o tjüs'ü 'ma go dyötü Mizhocjimi o 'ma go mama o jña Mizhocjimi, ro bëzhi o tseje 'ma c'ü. ⁵ Pero e ndixü, nu 'ma dya pje ra ngo'bü o ñi 'ma go dyötü Mizhocjimi o 'ma go ña o jña Mizhocjimi, xo ra bëzhi o tseje 'ma c'ü. Chjëntjui c'ü ro t'äxpä o ñi c'ü. ⁶ 'Na ndixü c'ü dya ra ngo'bü o ñi, ni jyodü ra t'äxä c'ü. Pero nu 'ma ix 'na tsetjo c'ü rguí t'äxä, ni jyodü ra ngo'bü o ñi 'ma c'ü. ⁷ E bëzo, dya ni jyodü pje ra jñus'ü. Na ngue o dyät'ä Mizhocjimi e bëzo c'ü ixi nguetjo angueze. Nguec'ua ngueje Mizhocjimi c'ü manda cja e bëzo. Pero e ndixü je vi 'ñeje cja e bëzo, nguec'ua ngue e bëzo manda cja e ndixü. ⁸ Dya ngue e ndixü, c'ü vi t'ät'ä e bëzo. Je ngue e bëzo c'ü vi t'ät'ä e ndixü. ⁹ Dya ngue e bëzo o t'ät'ä para ra mbös'üji e ndixü. Ngue e ndixü o t'ät'ä, ngue c'ua ra mbös'üji e bëzo. ¹⁰ C'ü ni ngo'bü o ñi yo ndixü, je jizhiji c'ü dya mandaji cja yo bëzo. Co'büji o ñiji a cjanu, na ngue janda c'o o anxe Mizhocjimi. ¹¹ Mizhocjimi recibido yo bëzo 'ñe yo ndixü nza yejui. Na ngue 'ma ri ojtjo yo bëzo, dya ri bübü 'ma yo ndixü. Y 'ma ri ojtjo yo ndixü, dya ri bübü 'ma yo bëzo. ¹² Na ngueje e Eva c'ü mi ot'ü ndixü, je vi 'ñeje cja e Adán c'ü mi ot'ü bëzo. Je xo ga cjatjonu e bëzo, je ni 'ñeje cja e ndixü. Zö ri bëzo, zö ri ndixü, pero ngue Mizhocjimi o ngambgagöji.

¹³ Nu'tsc'ejí rí tsjijñiji. ¿Cjo na jo ra dyötü Mizhocjimi e ndixü, nu 'ma dya ra ngo'bü o ñi? Iyö, dya ga jo. ¹⁴ 'Ma na maja o ñixte 'na bëzo, dya ni jyodü cjó ra xi'tsc'ejí c'ü ix 'na tsetjo; ixi jñetsetjo. ¹⁵ 'Ma na maja o ñixte 'na ndixü, dya pje ngue 'na tseje. O ch'unü yo ndixü ra mbe o ñixte yo, ngue c'ua ra ngo'p'üji a ñi. ¹⁶ Bübüts'ejí c'o ra sjëya

rgá ndünrú, na ngue yo jña yo rí xi'tsc'öji. Pero rí xicö c'o, dya rí pë'sc'öji xe 'na tjürü que na ngue nu rí xi'tsc'öji rí tso'büji in ñiji. Ni xo ri pë's'iji xe 'na tjürü c'ua ja nde jmurü yo cjuarma ga ma't'üji Mizhocjimi.

Abusos en la Cena del Señor

¹⁷ Bübü 'na jña c'ü rá xi'tsc'öji. C'ü ni jmurügueji, ngue para rí ma't'üji Mizhocjimi; dya ngue para rí tsjaji yo na s'o. ¹⁸ C'ü xenda ni jyodü rá xi'tsc'öji, rí ärägö 'ma in jmurügueji, nde in xögueji nde ts'i grupotsc'ejí. Pe na cjuana c'o rí ärägö. ¹⁹ A poco in cjiññiji ni jyodü ra bübüts'ejí c'o ts'igrupo, ngue c'ua ra 'ñetsets'üji cjó ngue c'o xenda pãra na jo ja ga cja, ngue c'ua ra tsjapüji na nojo. ²⁰ Pero 'ma in jmurügueji nde ts'i grupotsc'ejí, ¿ja rgá sö 'natjo c'ua ja rí sigueji c'o rgui mbeñegueji ja va ndü c'ín Jmugöji? ²¹ Na ngueje nde va tüt'sjégueji in jñöñüji, cja rñí sitsjégueji. Nguec'ua sant'a c'o dya nda pë's'i c'ü ra zi, y c'o 'ñaja, ya nijmiji hasta bünc'o ya ne ra títjo. ²² Nama, ¿cjo dya in pë'sc'ejí in nzungueji c'ua ja rí sigueji o xëdyi? Pe in cjiññiji c'ü dya ni muvi c'ü 'natjo c'ua ja rí jmurügueji rí ma'tc'ejí Mizhocjimi. Na ngueje c'ü ni sitsjégueji in jñöñüji, in c'apüji ra tseje c'o dya pje pë's'i. C'ü ni tsjagueji a cjanu, ¿cjo rá xi'tsc'öji c'ü rí mä'c'öji? Iyö, dya ra sö.

La Cena del Señor

²³ Ya ró xi'tsc'öji ja rgui mbeñeji c'ua ja va ndü e Jesús c'ín Jmugöji. Nguetsjë angueze c'ü o xitsigö c'ua ja va cja va tsja'a c'e xömü 'ma o zürüji o zidyiji cja c'o pje mi pjëzhi. O jñü c'e tjömëch'i. ²⁴ Nuc'ua o unü 'na pöjö Mizhocjimi. Cjanu o xëpi c'ua c'o o discípulo. Cjanu o xipjiji c'ua: “Nujyo rí xë'tsc'öji, jñüji rí si'iji yo. Ngue ín cuerpogö yo. Co nín cuerpogö, rá päjtc'ägöji c'ü rvi chüji. Nu na c'jagueji dya, dya rí jyombeñe rí tsjagueji nu, ngue c'ua rí mbenzgöji”, eñe. ²⁵ Nuc'ua, 'ma ya vi nguarü vi

ziji c'e tjõmëch'i, e Jesús xo ndũ c'ua c'e vaso. O yepe o unũ 'na pjõö ja c'o nzi va jñũ c'e tjõmëch'i. Cjanu o xipji c'o o discípulo: “Nujnu, ngue ín tsjigö nu. C'ü rga pjõdü ín tsji, ngue c'ü rgui pãrãgueji c'ü ra perдонаots'üji Mizhocjimi, ja c'o nzi va mama. Texe 'ma rí sigueji a cjanu, rí mbenzgöji 'ma”, embeji. ²⁶ Nguec'ua rí xi'tsc'öji, 'ma rí sigueji a cjanu o tjõmëch'i, 'ñe c'ü ri po o vaso, in jizhigueji 'ma c'ü o päjtc'äji va ndũ c'ín Jmugöji. Rí tsjagueji a cjanu, hasta 'ma ra ëjẽ na yeje.

Cómo se debe tomar la Cena del Señor

²⁷ 'Ma cjó c'o ra zi c'e tjõmëch'i 'ñe c'ü ri po'o c'e vaso, 'ma dya ra mbeñe e Jesucristo c'ín Jmugöji ja va ndũ, nu'ma, ra merecido c'ü ra tsjapü Mizhocjimi ra sufre, na ngueje c'ü dya vi tsjapü ni muvi c'ü vi sufre o cuerpo c'ín Jmugöji, 'ñe c'ü vi pjõdü o cji. ²⁸ Nguec'ua nzi 'natsc'ëji, ot'ü rí tsjijñiji. Nguec'ua 'ma ri bübüts'üji c'o na s'o, rí dyõtüji Mizhocjimi ra perдонаotsc'ëji c'o. Nuc'ua, cja rrĩ siji c'ua c'e tjõmëch'i, 'ñe c'ü ri po'o c'e vaso. ²⁹ Na ngueje 'ma cjó c'o ra zi'i c'o, nu 'ma dya ra mbeñeji c'ü o cuerpo c'ín Jmuji ja va sufre por nutscöji, Mizhocjimi ra castigao 'ma c'o. Na ngueje dya nguijñiji c'ua ja nzi ga jyodü. ³⁰ Nguec'ua ga bübüts'ëji na puncjü c'o sö'dyë, 'ñe c'o dya ga zëzhi, 'ñe c'o ya ndũ. ³¹ Pero 'ma ot'ü rá cjijñiji, dya ra castigaozüji 'ma Mizhocjimi. ³² Castigaozüji a cjanu Mizhocjimi, ngue c'ua rá xõtpü rá ätcöji c'ü. Je ga cjanu ga castigaozögöji va c'ü, ngue c'ua c'e pa 'ma ra jñünpü ngüenda Mizhocjimi ra ma sufre c'o dya ätpä o jña, dya ra jñüncügöji ngüenda 'ma. ³³ Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, 'ma in jmurügueji gui siji o xëdyi, rí põtqui che'beji. ³⁴ Nu'ma cjó c'o ri sant'a, ot'ü ra zi o xëdyi cja o ngumü c'ü. Nu 'ma rí tsjagueji a cjanu cja rrĩ jmurügueji, dya ra castigaots'üji 'ma Mizhocjimi. Bübü c'o xe rá xi'tsc'öji, pero cja rá ã xi'tsc'öji.

12

Las capacidades que el Espíritu Santo da a cada uno

¹ Rí negö rí pârâgueji cjuarma, ja ga 'ñünngü ín mü'büji o Espíritu Mizhocjimi, ngue c'ua ra sö rá pëpji Mizhocjimi.

² In pârâgueji ja ma cjatsc'ejí 'ma dya be mi ench'e in mü'büji e Jesucristo. Mi 'ñünnc'ejí in mü'büji mi ma'tc'ejí o ts'íta yo dya ña. ³ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, 'ma cjó c'o ra zadü e Jesús, ixtí pârâgueji c'ü dya ngueje o Espíritu Mizhocjimi c'ü 'ñünbü o mü'bü c'e nte. Pero 'ma cjó c'o ra mama co texe o mü'bü ngue ín Jmuji e Jesús, nu'ma, ngue 'ma 'ñünbü o mü'bü 'ma o Espíritu Mizhocjimi.

⁴ Nde nan'ño ga dyacöji o Espíritu Mizhocjimi nzi 'nazgöji, ngue c'ua xo nan'ño rgá pëpcöji Mizhocjimi. Pero 'natjo c'e Espíritu. ⁵ Nan'ño ga dyacöji c'ua ja rgá pjöstegöji nzi 'nazgöji, pero 'natjo c'ín Jmuji. ⁶ Nan'ño ga dyacöji c'ua ja rgá pëpjji, pero 'natjo Mizhocjimi c'ü pjöxcöji rá cjaji texe c'ü rgá pëpcöji. ⁷ C'ü ni 'ñünngü ín mün'c'öji o Espíritu Mizhocjimi c'ü rgá pëpcöji Mizhocjimi, ngue c'ü rga pötca pjösteji. ⁸ Bübüzügöji c'o ya ch'unü ja rgá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbârâji c'ü na cjuana. Pero nguetsjë o Espíritu Mizhocjimi c'ü unüji a cjanu. Bübüzügöji c'o ya ch'unü ja rgá zopjü yo nte, ngue c'ua ra mbârâji ja rgá mimiji. Pero nguetsjë c'e Espíritu c'ü 'ñünbü o mü'büji, ngue c'ua ra zopjüji a cjanu. ⁹ Bübüzüji c'o ya ch'unü ra nde'be o mü'büji c'ü ra tsja Mizhocjimi c'o me na nojo. Pero nguetsjë o Espíritu Mizhocjimi c'ü je unüji a cjanu. Bübüzgöji c'o ya ch'unü ja rgá jocü yo sö'dyë. Pero nguetsjë c'e Espíritu c'ü unüji a cjanu. ¹⁰ Bübüzgöji c'o ya ch'unü ja rgá tsja c'o na nojo c'o nunca janda yo nte. Bübüzgöji c'o ya ch'unü ra ñaji o jña Mizhocjimi co poder. Bübüzgöji c'o ya ch'unü, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra mama 'na jña, ixta mbârâji cjo je ngue

o Espíritu Mizhocjimi c'ü o 'ñünbü o mü'bü, o ngue e Satanás c'ü dya jo. Bübüzgöji c'o ya ch'unü ra ña nan'ño idioma c'o dya pãrãji. Bübüzgöji c'o ya ch'unü ra mbãrã, ngue c'ua 'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma, ra xipjiji c'o rrã cã nu c'o dya ri meya, pje ne ra mama c'o jña. ¹¹ Na puncjü bëpji, pero 'natjo o Espíritu Mizhocjimi c'ü 'ñünngöji ín mün'c'öji rá cjaji texe yo bëpji. Nde dacüji ja c'o nzi ga netsjë.

Todos pertenecemos a un solo cuerpo

¹² 'Na nte, 'natjo o cuerpo, pero na puncjü yo bübü o cuerpo c'ü. Na puncjü c'o, pero 'natjo cuerpo. Je xo ga cjatjonu e Cristo, 'natjo angueze pero na puncjüzgöji rí bünc'öji c'ü. ¹³ Nutscöji 'ma ró ench'e ín mü'büji e Cristo, cja ch'acöji 'ma 'natjo o Espíritu Mizhocjimi c'ü ra bübü ín mün'c'öji rí texeji. Nguec'ua rí chjëntcjöji 'natjo cuerpo dya, zö ri menzumüji a Israel, o zö ri menzumüji a Grecia. Rí chjëntcjöji 'natjo cuerpo dya, zö ri esclavoji, o zö dya ri esclavoji. O ch'acöji 'natjo Espíritu rí texeji.

¹⁴ O cuerpo 'na nte, dya 'natjo c'o bübü; na puncjü c'o. ¹⁵ Zö ro ña ín cuagöji ro mama: “Dya rí dyëgö, nguec'ua dya rí bübü cja ne cuerpo”, ro 'ñeñe, pero bübü nín cuaji cja ín cuerpoji. ¹⁶ Xo 'ñe ín tsögöji, zö ro ña ro mama: “Dya rí ndögö, nguec'ua dya rí bübü cja ne cuerpo”, ro 'ñeñe, pero xo bübü nín tsöji cja ín cuerpoji. ¹⁷ Nu 'ma ri dyavü o ndö texe ín cuerpoji, ¿ja rva ärägöji 'ma? Xo 'ñe 'ma ri dyavü o ngö'ö, ¿ja rva püns'üji pje ri jyärä 'ma? ¹⁸ Pero Mizhocjimi o dyätcäji texe yo bübüzüji c'ü ri 'natjo ín cuerpoji. Je ga cjanu va ne angueze. ¹⁹ Nu 'ma nde ri bübü aparte yo bübüzüji, ¿ja ri bübü 'ma ín cuerpoji? ²⁰ Pero c'ua ja ga cja dya, bübüzüji na puncjü, pero 'natjo ín cuerpoji.

²¹ Nu 'ma ro sö ro ña ín chögöji, pero dya ro xipji ín dyëji: “Dya ní jyodüzü c'ü pje rí pjöxcö”, ro 'ñeñe. Na

ngue pötca pjöstevi. Ni xo ri ngue ín ñigöji, 'ma ro sö ro ña, pero dya ro xipji ín cuaji: "Dya ni jyodüzü c'ü pje rí pjöxcövi", ro 'ñembevi. ²² Bübü ín cuerpoji c'o nza cja c'ü dya nda ni jyodüzüji. Pero ni jyodüzüji texe yo. ²³ Yo bübü cja ín cuerpogöji c'o rí cjacöji c'ü dya nda ni muvi, ngue c'o rí co'bügöji na jo c'o. Xo 'ñe yo dya jo ga jñetse, rí co'büji na jo, ngue c'ua xo na jo rgá jñetse yo. ²⁴ Yo bübü ín cuerpoji yo jñetse na jo, dya nda ni jyodü rá co'büji yo. Mizhocjimi o dyät'ä yo bübü ín cuerpoji, ngue c'ua xenda ni muvi c'o rí cjacüji c'ü dya nda ni muvi. ²⁵ O dyät'äji a cjanu yo, ngue c'ua dya ra pëpjitsjë aparte yo, ra pötca pjösteji. ²⁶ Nguéc'ua 'ma ra zö'ö na ü'ü 'na yo bübü ín cuerpoji, nde ra zö na ü'ü 'ma texe ín cuerpoji. Xo 'ñe 'ma rá pjörüji na jo 'na yo bübü ín cuerpoji, xo na jo rgá zö 'ma texe ín cuerpoji.

²⁷ Nu'tsc'ëji o cuerpots'ügueji dya e Cristo. In bübügueji cja o cuerpo nzi 'natsc'ëji. ²⁸ Nutscöji rí jmurüji rí ma't'üji Mizhocjimi, Mizhocjimi ya dyacöji ín bëpcjöji nzi 'nazgöji. Bübü c'o ya juajnü Mizhocjimi ra tsja apóstole ra zopjüji yo nte. Ngue c'ü xenda ni muvi cja c'o bëpji c'o dacöji c'ü. Bübü c'o ra mama o jña angueze co poder. Xo ni muvi c'e bëpji c'ü. C'ü na jñi, bübü c'o ra xöpü o nte. Xo ni muvi c'e bëpji c'ü. Bübü c'o ch'unü ja rgá tsja c'o na nojo. Bübü c'o ra tsjapü ra ndis'i c'o ri sö'dyë. Bübü c'o ra pjöste, 'ñe c'o ra tsja xo'ñi ngue c'ua c'o 'ñaja cjuarma ra tsjaji o bëpjiji. Bübü c'o ra ña nan'ño idioma c'o dya pãrãji. ²⁹ ¿Cjo nde rí texcöji rí apóstoleji? ¿Cjo nde rí ñaji o jña Mizhocjimi co poder? ¿Cjo nde rí xöpüji yo nte? ¿Cjo nde ch'acöji ja rga cjaji c'o na nojo? Iyö, dya nde ch'acöji c'o. ³⁰ ¿Cjo nde ch'acöji rá jocüji yo sö'dyë? ¿Cjo nde rí ñaji nan'ño idioma? ¿Cjo nde sö rá xipjiji c'o cjuarma pje ne ra mama 'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma? Iyö. ³¹ Nu'tsc'ëji rí jyodüji c'ü ra ch'a'c'ëji c'o xenda ni muvi ga bëpji yo cja

ró xi'tsc'öji. Pero bübü 'na c'ü rí tsjaji c'ü xenda ni muvi que na ngue yo böpji yo. Dyäräji na jo dya, c'ü rá xi'tsc'öji.

13

El amor

¹ Zö ch'acö rí ñagö c'o nan'ño idioma, y zö xo ro ñagö ja c'o nzi ga ña c'o anxe, pero 'ma dya ro s'iya yo nín mintegöji, ri chjëntcjöbe 'ma 'na t'ëzi c'ü zünü na jo, pero dya pje xe ni muvi. O ri chjëntcjöbe o címbalo c'o pjë'biji. Zö ro mbedye na jo jña ín tegö, pero ¿pje rví muvizgö 'ma?

² Zö ch'acö rá ñagö o jña Mizhocjimi co poder, y zö xi ro pârägö texe c'o dya mi 'mârã mi jinguã 'ñe texe c'o na cjuana, pero 'ma dya ro s'iya yo nín mintegöji, dya pje rví muvizgö 'ma. Zö xi ro ejme na jo Mizhocjimi, nguec'ua ro sö ro xipji yo t'eje: “Chjans'aji ga manu”, ro empji, nuc'ua ro ndans'aji; pero 'ma dya ro s'iya yo nín mintegöji, dya pje rví muvizügö 'ma. ³ Zö xi ro jüngö texe c'o rí pë'sc'ö ro unügö c'o dya pje pë's'i, pero 'ma dya ro s'iyagö yo nín mintegöji, ¿pje ro dyezgö 'ma? Y 'ma ro zücöji ro pantcöji a sivi, zö ro sëhcö na jo rvá ndë ín cuerpo, pero 'ma dya ro s'iya yo nín minteji, ¿pje xo ro dyezgö 'ma?

⁴ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, rá pësp'iji paciencia 'ma cjó pje nde ra tsjacüji. Rá jodüji ja rga pjös'üji anguesji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya rá mbidiaji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya xo rá cjaüpütsjëji na nojo rga mamaji: “Me na jozgöjme”, rá eñeji. ⁵ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya pje rá mamaji c'ü rguí tseji anguezeji. Dya rá jodüji ja rga pjös'ütsjëji; rá jodüji ja rga pjös'üji yo nín minteji. 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya ra ünngöji 'ma cjó pje ra tsjacüji. Dya xo rá mbeñeji c'o pje vi tsjacöji c'o na s'o. ⁶ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, dya rá mäjäji 'ma cjó c'o ra tsja c'o na s'o. Rá mäjäji 'ma cjó c'o ra tsja na jo. ⁷ 'Ma rá s'iyaji yo nín minteji, rá pësp'iji paciencia zö cjó pje ra

xitsiji o zö cjó pje ra tsjacüji. Y rá creoji 'ma ra mama ra tsja c'o na jo.

⁸ Ra zädä c'ü dya cja rguí jyodü cjó ra ña o jña Mizhocjimi. Xo ra zädä c'ü dya cjó xe ra unü o Espíritu Mizhocjimi c'ü xe ra ña nan'ño idioma. Xo ra zädä c'ü dya cja rguí jyodü ra dyacöji o Espíritu ja rga pãrãgöji. Pero, zö ya rguí nguins'i ne xoñijö mü, Mizhocjimi ne'e c'ü rá pötca s'iyagöji. ⁹ C'ü rgá pãrãgöji Mizhocjimi nu va cja ne xoñijö mü, dya xo rí pãrãgöji na jo. Xo 'ñe c'o rgá ñagöji o jña, dya xo rí mangöji na jo c'o. ¹⁰ Dya nda rí pãrãgöji na jo. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá pãrãgöji na jo.

¹¹ 'Ma cja mi ts'it'igö, mi ñagö nzi ts'it'i, mi mbeñe nzi ts'it'i, mi cjiñi nzi ts'it'i. Pero 'ma ya ró bëzogö, dya cja ró cjagö nzi ts'it'i 'ma. ¹² Je xo ga czazgöji nu, c'ü rgá pãrãgöji dya, chjëntjui c'ü ri jandatjoji cja jñeje, c'ü dya jñetsezüji na jo. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá pãrãji texe c'o dya rí pãrãgöji dya. Dya xo rí pãrãgö na jo dya. Pero ra zädä c'e pa 'ma rá pãrãgö texe c'o na cjuana ja c'o nzi ga mbãcö Mizhocjimi. ¹³ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji, ni jyodü sido rá ejmeji Mizhocjimi, 'ñe rá te'beji c'ü ra zädä c'o ya mama angueze, 'ñe rá s'iyaji yo nín minteji. Nujyo, siempre ni jyodü rá cjaji yo. C'ü xenda ne Mizhocjimi rá cjaji, ngue c'ü rá s'iyaji yo nín minteji.

14

El hablar en lenguas

¹ C'ü rí tsjaji, rí s'iyagueji yo nin minteji. Xo rí ñeji c'ü ra dya'c'ejí o Espíritu Mizhocjimi ja rguí pëpqueji Mizhocjimi. C'e bëpji c'ü xenda rí ñeji, ngue c'ü rí ñagueji o jña Mizhocjimi co poder. ² Nu 'ma cjó c'o vi unü o Espíritu Mizhocjimi ra ña nan'ño idioma c'ü dya pãrã, dya ngue yo nte yo ri zopjü c'ü. Nguextjo Mizhocjimi c'ü ärä. Na ngueje dya cjó sö ra mbãrã pje pjëzhi c'ü ri mama c'ü.

Na ngueje 'ñünbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi ra ña o jña c'o dya cjó ra mbārã. ³ Pero 'ma cjó c'o ra ña o jña Mizhocjimi co poder, ngue yo nte yo ri zopjü c'ü, nguec'ua xenda ra mbārãji Mizhocjimi. Xo zopjüji ja rgá mimiji. Xo cjapjüji ra mä o mü'büji. ⁴ Pero 'ma cjó c'o ch'unü ra ña nan'ño idioma, nguextjotsjê c'e nte c'ü ri ña, c'ü xenda ra mbārã Mizhocjimi. Pero 'ma cjó c'o ra ña o jña Mizhocjimi co poder, ngueje texe c'o ri jmurü c'o xenda ra mbārãji Mizhocjimi.

⁵ Quera ro dya c'üji ri ñagueji nan'ño idioma in tex-eji. Pero c'ü xenda rí negö, ngue c'ü rí ñagueji o jña Mizhocjimi co poder. Na ngueje xenda na jo c'e bēpjji c'ü, que na ngue 'ma ri ñagueji nan'ño idioma c'o dya cjó pārã. Pero 'ma sö rí xipjiji c'o ri jmurü pje ne ra mama c'o jña c'o in mamaji gui ñaji nan'ño idioma, nu'ma, na jo 'ma c'ü. Na ngue a cjanu, xenda ra mbārãji Mizhocjimi. ⁶ Tsijñiji cjuarma. 'Ma ro ēgö ro 'ñe zenguats'üji, 'ma ro ñagö nan'ño idioma, pero 'ma dya ro xi'tsc'öji c'ü vi jítscö Mizhocjimi, o c'ü rí pārägö, ¿pje ro dyeje 'ma? Nu 'ma dya pje ro xi'tsc'öji o jña Mizhocjimi, o 'ma dya pje ro jí'tsc'öji, ¿pje xo ro dyeje 'ma?

⁷ In pārãji o pito, 'ñe o bizhi. Dya pē's'iji vida, pero zünüji. Pero 'ma dya ra cambia c'e tono c'ü ni mbē'biji yo bizhi, ¿ja rgá sö ra mbārãji 'ma, pje pjēzhi c'ü ri bē'bi?

⁸ Xo 'ñe o corneta. Nu 'ma dya ra mbes'e na jo c'ü ra mbē'biji, ¿ja rgá sö ra xampja 'ma 'na tropa, ra ma cja chū? ⁹ Je xo ga cjatsc'ejji nu. Nu 'ma rí ñaji nan'ño idioma, ¿ja rgá sö cjó ra mbārã pje pjēzhi c'ü ri mangueji 'ma? Chjēntjui c'ü ro ndunü o ndajma c'o jña c'o. ¹⁰ Bübü me na puncjü o idioma yo ñaji cja ne xoñijöümü, y nde t'ärä nza texyo. ¹¹ Pero 'ma dya rá pārägö c'o jña c'o ri ña 'na nte, ra nguiñi 'ma c'e nte c'ü nguetscö dya rí menzumügöbe c'ü. Xo 'ñezgö xo rá unnc'ö ngüenda c'e

nte, c'ü dya ri tsja cja ín jñiñigö. ¹² Nu'tsc'eji in jodüji c'ü ra 'ñünn'c'eji ín mün'c'eji o Espíritu Mizhocjimi, ngue c'ua ra sö rí pëpqueji Mizhocjimi. Nguec'ua rí xi'tsc'öji, rí jyodü rí tsjaji c'o bëpji c'o ra mbös'ü texe c'o ri jmurü xenda ra mbärãji Mizhocjimi.

¹³ Nguec'ua c'ü ña nan'ño idioma, ra dyötü Mizhocjimi ra unü c'ü rguí mbärã pje ne ra mama c'o jña c'o ri ña, ngue c'ua ra xipji c'o 'ñaja. ¹⁴ 'Ma rí ötcö Mizhocjimi, 'ma rí ñagö nan'ño idioma c'ü dya rí pãrãgö, pedye ín tegö c'o je ni 'ñeje cja ín mü'bügö. Pero dya rí cjiñi ín ñigö pje ne ra mama yo jña. ¹⁵ Nguec'ua ni jyodü rá ötügö Mizhocjimi co ín mün'c'ö, 'ñe ín ñigö, nza yejui. Rá töpü o himno co texe ín mün'c'ö 'ñe ín ñigö. ¹⁶ 'Ma in unügueji 'na pöjö Mizhocjimi, 'ma rí ñaji nan'ño idioma, nu'ma, ¿ja rgá sö ra mbärã c'o cja vi ndät'ä ra mamaji: “Na cjuana c'ü mama yo”, ra 'ñeñeji? Maco dya ra mbärãji pje pjëzhi c'ü vi mangueji vi unngueji 'na pöjö Mizhocjimi. ¹⁷ Já, pe ri unngueji na jo 'na pöjö Mizhocjimi. Pero 'ma je rga cjanu rguí ñaji nan'ño idioma, dya ra mbös'üji c'o 'ñaja nte c'o ri jmurü. ¹⁸ Rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi c'ü xenda rí ñagö nan'ño idioma que na ngue in texegueji. ¹⁹ Pero texe nu ja rí pa zopjügö yo cjuarma, xenda rí ne rá cjiñi ín ñigö ja rga ñagö, zö ri tsi'ch'atjo jña, que na ngue c'ü ro ñagö 'na diez mil jña cja nan'ño idioma. Na ngue 'ma rá cjiñi ín ñigö ja rga ñagö, rá jíhcö 'ma yo cjuarma.

²⁰ Xo 'ñetsc'eji cjuarma. 'Ma in ñagueji nan'ño idioma, nu 'ma dya in pãrãji pje ne ra mama c'o jña c'o in mangueji, nu'ma, in chjëntcjeji 'ma yo ts'it'i yo dya be cjiñi na jo o ñiji. Na jo rí tsjaji nzi ts'it'i c'ü dya cjó pje rí tsjapqueji c'o na s'o. Pero rí tsjiñi nzi bëzo. ²¹ Tsjiñi c'ü ya t'opjü cja o ley Mizhocjimi c'ü mama a cjava: “Rá juajnü c'o nte c'o ri tsja a nan'ño nación c'o ri ña'a nan'ño idioma. Ra ëji ra 'ñe zopjüji ín jñagö yo nte. Pero zö

xi rá c jagö a cjanu, dya xo ra dyätcö ín jña yo nte”, eñe Mizhocjimi. ²² Yo nan'ño idioma, ngue yo rguí mbãrã yo nte c'ü bübüts'ejí Mizhocjimi. C'o ra unü ngüenda a cjanu, dya ngue yo ya creo; ngue c'o dya creo. Pero c'ü rgá ñaji o jña Mizhocjimi co poder, dya ngue c'o dya ejme c'o ra unü ngüenda; ngue c'o ya ejme. ²³ 'Ma in jmurügueji, 'ma nde ri ñagueji nan'ño idioma, y 'ma ra cjogü c'o cja ni ndäxtjo, o c'o dya ejme Mizhocjimi, ¿pje ra manxã c'o? ¿Cjo dya ra xi'ts'iji in locoji 'ma in ñagueji a cjanu yo nan'ño idioma? ²⁴ Pero 'ma nde ri mangueji o jña Mizhocjimi, y ra cjogü 'naja c'ü dya ejme, o c'ü cja ni ndäxtjo, ra zi'ch'i o mü'bü 'ma c'ü, na ngue c'ü nde vi mangueji. Y ra unü ngüenda c'o na s'o c'o vi tsja c'ü. ²⁵ Cja ra mbeñetsjê a mbo o mü'bü c'o vi tsja na s'o. Cja rrü ndüñijö mü cja in jmigueji ra ma't'ü Mizhocjimi. Y ra mama na cjuana bübüts'ejí Mizhocjimi.

Hagan todo decentemente y con orden

²⁶ Nguéc'ua rí xi'tsc'öji pje rí tsjaji cjuarma. Bübüts'üji c'o ra tã 'na himno. Bübüts'ejí c'o ra ña o jña Mizhocjimi rgá zo'c'ejí. Y c'o ya ch'unüts'ejí ra mbãrã, ra jí'tsc'ejí c'o. Bübüts'ejí c'o ra ña nan'ño idioma. Bübüts'ügueji c'o ra mama pje ne ra mama c'o jña c'o. Pero texe yo, rí tsjagueji yo, ngue c'ua texe yo cjuarma xenda ra mbãrãji Mizhocjimi. ²⁷ 'Ma cjó c'o ra ñatsc'ejí nan'ño idioma, ra sö ra ñatsc'ejí yeje o jñi'i. Pero dya ra cjogü jñi'i. Y ra pötü rgá ñaji. Xo ni jyodü cjó c'o ra xi'ts'iji pje ne ra mama c'o jña c'o ri ña c'o. ²⁸ 'Ma in jmurügueji, nu 'ma dya ri bübü 'na cjuarma c'ü vi ch'unü ra mbãrã pje ne ra mama c'o nan'ño idioma, ra ngo't'ü 'ma a ne'e nu c'ü ri ñatsc'ejí nan'ño idioma. Ra ñatsjê, y ra ñavi Mizhocjimi. ²⁹ Je xo rga cjatjonu c'o ri ña o jña Mizhocjimi, ra ña'a yeje o jñi. Y c'o 'ñaja profeta c'o ri cãrã nu, ra unüji ngüenda cjo na jo

o iyö. ³⁰Y zö ya ri ña 'natsc'ejí, pero 'ma ra tsja Mizhocjimi pje c'o ra jíchi 'naja c'ü ri junrütjo, ra ngo't'ü 'ma a ne'e nu c'ü ri ña. ³¹Nu 'ma rí pötqueji a cjanu, ra sö nde rí mamaji o jña Mizhocjimi in texeji, ngue c'ua nde rí jñüns'üji nde 'na jña. Y nde ra zi'ch'i in mün'c'ejí in texeji. ³²'Ma cjó c'o ya ri ña o jña Mizhocjimi, pero 'ma ra 'ñünbü o Espíritu Mizhocjimi o mü'bü c'ü 'naja cjuarma ra ña, dya ni jyodü sido ra ña c'ü ot'ü. Ra sö ra jueme, ngue c'ua xo ra sö ra ña'a c'ü 'na. ³³Na ngueje Mizhocjimi dya ne'e c'ü rá huññiji. Ne angueze rá cjaji co orde.

³⁴'Ma nde ri jmurgueji, dya ra sö ra zo'c'ejí yo ndixü. Na ngue dya pë's'iji derecho ra ñaji; ni jyodü ra dyätäji c'o pje pjézhí nu ja in jmurüji. Je ga cjanu ga mama c'ü o ley Mizhocjimi. ³⁵'Ma pje c'o ne ra mbārā yo ndixü, ra dyönütsjëji nu xīraji cja o ngumüji. Na ngue ix 'na tsetjo c'ü ra ña 'na ndixü ra zopjü c'o ri jmurü.

³⁶Rí cja'c'üji t'önü, ¿cjo ngue'tsc'ejí je mbedyets'üji nu o jña Mizhocjimi, nguec'ua dya ne in mü'büji yo rí xi'tsc'öji? ¿O cjo nguextjots'üji in pārāgueji? ³⁷'Ma cjó c'o cjiññits'üji c'ü pätpä Mizhocjimi, 'ñe c'ü 'ñünbü o mü'bü o Espíritu Mizhocjimi ra mbëpi Mizhocjimi, ni jyodü ra unü ngüenda yo rí xi'tsc'öji. Na ngueje ngue o jña c'ín Jmugöji yo. ³⁸Y c'ü dya ra tsjapü ngüenda yo, dya xo ra tsjapüji ngüenda c'ü.

³⁹Nguec'ua rí xi'tsc'öji cjuarma, rí jyodüji rí ñagueji o jña Mizhocjimi co poder. Pero 'ma cjó c'o ra ña nan'ño idioma c'o ra unü o Espíritu Mizhocjimi, dya rí ts'a's'üji c'ü. ⁴⁰Pero texe rí tsjaji na jo co orde.

15

La resurrección de Cristo

¹'Ma ot'ü, ró xi'tsc'öji ja ga cja e Jesucristo. Nudya, cja ndo rá mbennc'ejí na yeje dya c'o jña c'o. Ngue c'o jña

c'o i creoji y sido in creoji dya. ² Ró zo'c'öji, i dyätpäji o jña e Jesucristo. Nu 'ma i unnc'eji na jo nguenda c'ü ró xi'tsc'öji, 'ñe 'ma rí sido rí creoji, nu'ma, ni ma ra jogü in mün'c'eji 'ma c'o na s'o.

³ C'ü ró xi'tsc'öji, nguetsjê Mizhocjimi c'ü o jítscö c'o. Y ngue c'o xenda na jyodü rá pärägöji. Ró xi'tsc'öji o ndü e Cristo va ngötcüji ín nzhunc'öji, ja c'o nzi va mama o jña Mizhocjimi c'ü ro ndü. ⁴ Xo ró xi'tsc'öji o ngöt'üji cja cueva c'ü. Nuc'ua na jñi nu pa, o te'etjo c'ua ja nzi va mama o jña Mizhocjimi c'ü ro tetjo. ⁵ Xo ró xi'tsc'öji 'ma ya vi te'e e Jesucristo, o jñanda e Pedro c'ü ya ndo mi büntjo e Jesucristo. Nuc'ua, o jñanda na yeje e Pedro 'ñe c'o 'ñaja apóstole. ⁶ Nuc'ua, como 'na tsi'ch'a ciento cjuarma c'o 'natjo c'ua mi cārāji c'o o jñanda e Jesucristo. Xe cārātjo na puncjü anguesji, pero bübü c'o ya ndü. ⁷ Nuc'ua, e Jacobo xo jñanda e Jesucristo. Después texe c'o apóstole o jñandaji c'ua.

⁸ Nutscö e Pablo, rí bēpjagö cja c'o apóstole. Na ngueje o mezhe cja ró jandagö e Jesucristo. C'ua ja nzi ga cja 'na lëlä c'ü ya yöxcü 'nanga jmus'ütjo, je xo ma cjazgö nu 'ma o tsjacö apóstole; ni xo ró mbeñe c'ü ro cjazgö apóstole. ⁹ C'o 'ñaja apóstole, xenda ma joji que na nguetscö. Dya ma jozgö c'ü ro juancügö Mizhocjimi rá cjazgö apóstole. Na ngueje mi cjacpö ra sufre yo o nte Mizhocjimi c'o mi jmurü mi ma't'üji e Jesucristo. ¹⁰ Pero rí apóstolegö dya, na ngue o juentscö Mizhocjimi o dyacö ne bēpji rí apóstolegö. Dya bëva va juentscö. Na ngueje xenda na puncjü c'ü rí pēpcjö, que na ngueje texe c'o 'ñaja apóstole. Dya rí cjatsjê ne bēpji nu; ngue Mizhocjimi me pjöxcö na puncjü. ¹¹ Pero zö ri nguezgö, o zö ri ngue c'o 'ñaja apóstole, nde rí mangöjme c'ua ja va ndü e Jesucristo, cjanu o te c'ua na yeje. Nu yo jña yo, ngue yo in creoji dya yo.

La resurrección de los muertos

¹² Rí zopjújme yo nte, rí xipjijme c'ü o te'e e Cristo 'ma ya vi ndũ o búbütjo na yeje. Maco búbüts'üji c'o mama c'ü dya sö rá tegöji na yeje 'ma ya rga tũji. ¹³ Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te'e yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma, c'ü o te e Cristo. ¹⁴ Y 'ma dya rvá cjuana c'ü o te e Cristo, dya rví muvi 'ma c'o rí xi'tsc'öji. Ni ri ngue c'o xi'tsc'eji c'o 'ñaja apóstole. Dya xo rví muvi 'ma, c'ü ni 'ñejmegueji e Cristo. ¹⁵ Nu'ma, xo ro ch'ötcöjme c'ü rvá pezhejme o bëchjine c'ü ja va cja va tsja Mizhocjimi. Na ngueje ya ró xi'tsc'öjme c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo 'ma ya vi ndũ. Pero nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo. ¹⁶ Na ngueje 'ma dya rvá cjuana c'ü ra tsjapü Mizhocjimi ra te yo añima, dya xo rvá cjuana 'ma, c'ü o te e Cristo. ¹⁷ Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü o tsjapü Mizhocjimi o te e Cristo, dya pje xo rví muvi 'ma c'ü ni 'ñench'e in mü'bügueji e Cristo. Xe ri tügueji 'ma in nzhunc'eji. ¹⁸ Yo ejme e Cristo, búbü c'o ya ndũ. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü o te e Cristo, xo 'ñetjo anguezeji, dya xo ro teji. Nguéc'ua ro bëzhiji 'ma. ¹⁹ 'Ma dya rvá cjuana c'ü rá tegöji rá ma cãrãji co e Cristo, juenzgöji 'ma; ¿pje rví muvi 'ma c'ü rgá ätpãji o jña angueze? Nu'ma, xenda na jo c'ü ro mápãji nguextjo yo búbü cja ne xoñijömmü, ja c'o nzi ga tsja yo dya ejme e Cristo.

²⁰ Pero dya je ga cjanu. Na ngueje Mizhocjimi o tsjapü o te e Cristo 'ma ya vi ndũ. Nguéc'ua 'ma ra zädã c'e pa, cja nde ra te'e texe c'o vi 'ñench'e o mü'bü e Jesucristo c'o ya ndũ. ²¹ Na ngue c'ü vi ndũ 'na nte, nguec'ua nde rgá tũji. Je xo rga cjatjonu, na ngue c'ü vi te'e c'ü 'na nte, nguec'ua xo rá tetcjöji rí texeji co ín cuerpoji. ²² O ndũ e Adán c'ü mi ngue ín mboxpalegöji, na ngueje o tsja c'o na s'o. O jñuscöji xo rí cjaji c'o na s'o; nguec'ua xo rgá tügöji rí

texjei. Je xo ga cjatjonu; ra tsjacöji Mizhocjimi nde rá teji rí texjei co ín cuerpoji. Na ngue ya jñuscöji e Cristo; c'ua ja ga cja angueze, je xo ga czazgöji dya nu. ²³ Pero cja rá teji 'ma cja ra zädä c'e pa. Ot'ü o te e Cristo. Nuc'ua 'ma ra ëjē na ye e Cristo, cja ra te texe c'o ench'e o mü'bü angueze. ²⁴ Nuc'ua ra nguins'i ne xoñijö mü. Y c'e poder c'ü pē's'i dya e Cristo ra manda, ra unüji Mizhocjimi, ra tsja e Cristo. Pero ot'ü ra tsja e Cristo ra ndöpü c'o pje nde pjēzhi, zö pje ma poder c'ü me rrã nojo ri pē's'iji. Nguec'ua dya pje xe ra mbēzhiji. ²⁵ Ni jyodü ot'ü ra manda e Cristo, hasta 'ma cja ra ndöpü texe c'o üji, ra chjotpüji texe o poderji. ²⁶ C'ü üvi e Cristo c'ü rguí nguarü ra ndöpüji, ngue e muerte. Nguec'ua dya cja xe rá tūji. ²⁷ Je t'opjü a cjava: “O unüji texe poder ra manda”, eñe. Dya ngue c'ü ra manda e Cristo cja Mizhocjimi; maco nguetsjē Mizhocjimi c'ü o unü c'e poder e Cristo. ²⁸ Nuc'ua, 'ma ya nde ra chjotpüji o poder texe c'o üvi e Cristo, ra nzhopcüji texe poder Mizhocjimi; ra tsja e Cristo c'ü nguetsjē c'ü o T'i. Na ngueje nguetsjē Mizhocjimi c'ü ot'ü o unü c'e poder c'ü. Nguec'ua Mizhocjimi ra mbē's'i na yeje texe o poder.

²⁹ Bübü c'o ji'i c'ü ro ji c'o ya ndü. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, dya ro tsjaji 'ma a cjanu. Xo pãrã anguezeji c'ü ra te yo añima, ngue c'ua ga jiji a cjanu.

³⁰ Nutscöjme rí apóstolejme, pama rí cjogöjme peligro rgá zopjüjme yo nte. Nu 'ma dya rvá cjuana ra te yo añima, ¿pje rví muvi 'ma c'ü rgá sufregöjme a cjanu? ³¹ Ya pēpji dya e Cristo Jesús c'ín Jmugöji a mbo cja in mün'c'ejí, nguec'ua nutscö rí mä'c'öji. In pãrãgueji c'ü na cjuana rí mä'c'öji. Je xo ga cjatjonu rí jñunt'ü in mün'c'ejí c'ü na cjuana pama rí cjogü peligro rá tū. ³² Ma ró sofre na puncjü a Efeso, chjëntjui c'ü ro chügöbe o animale c'o me na sate. Nu 'ma dya rvá cjuana c'ü ra te yo añima, ¿pje ro dyeje 'ma, c'ü rvá sufregö a cjanu? Xenda na jo c'ü ro cjaji

ja c'o nzi ga mama yo nte. Mamaji anguezeji: “Xe rá sigöji dya, nu dya xe rí bünc'öji. 'Ma rá tñji, ra nguejme yo. Na ngue dya cja rá teji”, eñeji.

³³ Dya cja xe rí jyëzgueji cjó xe ra dyon'c'ejí ra xi'tsc'ejí jña a cjanu. Zö xi na jo in chjürügueji, pero nu 'ma rí dyoji c'o cjiñi na s'o, xo rí tsjiñi a cjanu, y rí tsjaji c'o na s'o 'ma. ³⁴ Chjümbeñegueji. Jyëziji c'ü ni dyocjeji c'o nte c'o, na ngue na s'o ga cjanu. Na ngue anguezeji, dya pãrãji Mizhocjimi. Rí xi'tsc'öji a cjanu, xa'ma rí pjörü in tseji.

Cómo van a resucitar los muertos

³⁵ Bübü c'o ra xitscö: “¿Ja rgá te yo añima? 'Ma rá teji cja t'o, ¿ja rgá cja c'ín cuerpoji 'ma?”, ra 'ñenzgöji. ³⁶ Nu 'ma in mangueji a cjanu, dya in unnc'ejí ngüenda ja ga cja. 'Ma in tujmüji o ndëchjõ, ot'ü in ögüji. Nu 'ma jiyö, dya ro mbes'e 'ma c'o. ³⁷ Y 'ma in tujmüji, dya ngue c'o ts'itjõ c'o in tujmüji; ngue c'o ts'indëchjõ. Je xo ga cjatjonu o ndëxü, o pje c'o nde in podüji. ³⁸ Mizhocjimi cja'a c'ua ja c'o nzi ga ne. Na ngueje unü nzi 'na ts'igrano c'ua ja nzi ga mbes'ejí. Nde nan'ñoji. ³⁹ Je xo ga cjatjonu texe o ts'ingue, dya 'na ma cjatjo yo. Nan'ño o ts'ingue o nte. Xo nan'ño o ts'ingue yo animale nza cja e burro. Y xo nan'ño o ts'ingue o jmõ, 'ñe o ts'ingue yo s'ü. ⁴⁰ Na jo va t'ät'ä yo bübü a jens'e. Xo na jo va t'ät'ä yo cãrã cja ne xoñijömi, 'ñe yo cja'a. Pero nan'ñovi. ⁴¹ E jyarü 'ñe e zana 'ñe yo seje, nde zãrã yo. Pero nde nan'ño ga zãrãji nzi 'naji. ⁴² Je xo rgá cjatjonu, 'ma ra te'e yo añima. Yo añima yo ögüji, dya'a o ts'ingueji. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü dya cja xe ra ndü. ⁴³ 'Ma ya ni ndüji, dya cja ni muvi 'ma c'e cuerpo. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü me xe rrã jo. 'Ma ya ni ndüji, dya cja 'ñömi. Pero 'ma ra teji, ra bübü o cuerpoji c'ü xenda rrã zëzhi. ⁴⁴ Nín cuerpoji nu bübüzüji dya, ngue para rá mimiji cja ne xoñijömi. Pero ra dyögüji in cuerpoji. Nuc'ua 'ma rá tegöji, ra bübüzüji in cuerpoji

para rá ma minc'öji co Mizhocjimi. Bübü ín cuerpoji nu rgá cãrãji cja ne xoñijõmü. Pero ín cuerpoji c'ua ja rga cja, ngue c'ü rga ma cãrãji co Mizhocjimi. ⁴⁵ Je xo ga cjanu va t'opjü c'ü mama a cjava: "Ma mü o dyät'ä Mizhocjimi c'ü ot'ü Adán, o bübü c'ü o cuerpo c'ü." Pero 'ma ya vi mezhe, o ëjë e Jesús c'ü sö rá xiji c'ü bëpja Adán. Angueze, Mizhocjimi c'ü. Nguec'ua sö ra tsjacöji rá bübüjtjogöji na yeje. ⁴⁶ C'ín cuerpoji c'ü rga ma cãrãji co Mizhocjimi, dya nza cja nu ot'ü bübü. Nu ot'ü bübü, ngue nín cuerpoji dya, nu rgá cãrãji cja ne xoñijõmü. C'ín cuerpoji c'ü rga ma cãrãji co Mizhocjimi, ngue c'ü cja ra ch'acüji c'ü. ⁴⁷ C'ü ot'ü nte, je vi 'ñeje cja ne xoñijõmü c'ü. Vi t'ät'ätjo co jõmü c'ü. C'ü 'na bëzo, je vi 'ñeje a jens'e c'ü. Nguetsjë c'ín Jmugöji c'ü. ⁴⁸ C'ua ja c'o nzi ma cja c'e bëzo c'ü vi t'ät'ätjo co jõmü, je xo ga cjazgöji nu. Na ngueje xo jõmütjo nín cuerpogöji. Pero rí tsjagöji dya a jens'e, na ngue rí ench'e ín mü'büji e Jesucristo. Nguec'ua, ja c'o nzi ga cja c'ü tsja a jens'e c'ü ngue ín Jmugöji e Jesucristo, je xo rgá cjazgöji nu. ⁴⁹ Nutscöji o jñuscöji c'ua ja c'o nzi ma cja c'e bëzo c'ü vi t'ät'ä co jõmü. Je xo rgá cjatjonu, ra jñuscöji c'ua ja c'o nzi ga cja, nu c'ü vi 'ñeje a jens'e.

⁵⁰ Bübü c'ü rá xi'tsc'öji cjuarma. Co nín cuerpogöji nu bübüzgöji dya, dya ra sö ra ch'acöji c'ü rá sätc'öji nu ja manda Mizhocjimi. Na ngueje nín cuerpogöji, bübü ts'ingue, 'ñe o cji nu. Co nín cuerpogöji, dya sö ra ch'acöji dya c'ü rá sät'äji nu ja dya pje dya'a. Na ngueje nín cuerpogöji, dya'a nu. ⁵¹ Dyärä'maji. Rá xi'tsc'öji dya o jña, c'o dya ch'unü ro mbärã c'o mi cãrã mi jinguã. Dya rá tügöji rí texeji. Pero rí texeji ra pötcüji Mizhocjimi c'ü ja ga cja nín cuerpogöji. ⁵² 'Ma ra zünü c'ü rguí nguarü trompeta, jo rrü pötcüji. 'Ma cjó c'o c'uijmi a nzhö'ö, dya mezhe nada. Je xo rga cjanu rgá pötcöji. Nuc'ua Mizhocjimi ra tsjapü ra te'e texe c'o ya ndü. Ra bübü o

cuerpoji c'ü nunca ra ndũ. Xo 'ñetscöji ri cãrãji, nde ra pötcügöji. ⁵³ Ni jyodü ra bübüzgöji 'na cuerpo c'ü dya ra dya'a. Na ngue nín cuerpogöji nu bübüzgöji dya, ra dya'a nu. Ni jyodü ra bübüzgöji 'na cuerpo c'ü dya ra ndũ. Na ngue nín cuerpoji nu bübüzgöji dya, ra ndũ nu. ⁵⁴ Nín cuerpoji nu bübüzgöji dya, ra ndũ y ra dya'a nu. Pero ra zädäzögöji c'ü ri nuevo ín cuerpoji c'ü dya cja ra ndũ. Nu'ma, ya rguí zädä 'ma c'e jña c'ü t'opjü a cjava: “Ya ndõpüji e muerte; ya chjotüji c'ü. ⁵⁵ Zö rá tügöji, zö ra dyögüzüji, pero dya ra ndõcüji e muerte. Na ngue, dya rá quejmeji cja t'o”, eñe o jña Mizhocjimi. ⁵⁶ Rí tûji, na ngueje rí cjaji c'o na s'o. Rí cjaji c'o na s'o, na ngue dya rí ne rá ätäji o ley Mizhocjimi. ⁵⁷ Pero rí unngö 'na pöjö Mizhocjimi. Zö rá tûji, pero ra tsjacüji Mizhocjimi rá tetcjöji na yeje. Na ngue o ndũ e Jesucristo c'ü ín Jmugöji va ngötcüji ín nzhunc'öji, cjanu o tetjo c'ua na yeje.

⁵⁸ Rí s'iyats'ügöji cjuarma, nguec'ua rí xi'tsc'öji c'ü dya rí yembeñeji c'ü rguí jyëzgueji Mizhocjimi. Rí sido rí pëpiji na puncjü c'ín Jmugöji. Y rí jñunt'ü in mü'büji c'ü dya bëvatjo gui pëpqueji angueze. Na ngue rá tetcjöji na ye.

16

La colecta para los hermanos

¹ Rí xi'tsc'öji ja ga cja o merio c'o rá jmutüji rá pjös'üji c'o o t'i Mizhocjimi c'o cãrã a Jerusalén. C'ua ja c'o nzi rvã xipji c'o cjuarma a Galacia, je xo rga cjanu rguí tsjagueji.

² C'ü ot'ü pa nu ngo'o, nzi 'natsc'eji ra xöcü ja nzi merio c'ua ja va unü Mizhocjimi o ndöjõ; ra mbë's'i cja o ngumü c'o. Nguec'ua 'ma rá säcjö va ja in cãrãji, dya ní jyodü cja rí jmutqueji 'ma c'o merio. ³ Rí juajnügueji c'o in confiaoji. Nguec'ua 'ma rá säcjö va, rá täji ra möji a ma a Jerusalén. Y rá unüji 'na xiscömü ra ndëdyiji ngue c'ua c'o cjuarma a

Jerusalén ra recibidoji anguezeji. Cja rrũ möji c'ua, ra ma zogüji c'o merio. ⁴Ma xo ni jyodü rá möcjöjme c'o a ma a Jerusalén, ra jogü.

Planes de viaje de Pablo

⁵Na nu pa, rá cjogü cja c'e nación a Macedonia. Cja rrũ 'ñe zenguats'üji. Na ngueje ni jyodü rá cjogö a Macedonia. ⁶Ma rá sácjö va ja *in* cārāgueji, xa'ma rá mimiji co nu'tsc'ejí yo pa yo rrã së. Nuc'ua 'ma rá pedye, ra sö rí pjöxcöji c'ü rga ma cja 'ñiji. ⁷Dya ngue c'ü rí ne rá zenguats'ütjoji cja rrũ ma, iyö. Ne ín mü'bü rá mimiji ja nzi zana, nu 'ma ra dyacö sjëtsi Mizhocjimi c'ín Jmuji. ⁸Xe rá mimigö ja xe nzi pa a Efeso, hasta 'ma ra cjogü c'e mbaxua Pentecostés. ⁹Na ngueje ya recibidozüji na jo a Efeso rá ña'a o jña Mizhocjimi, y na puncjü o nte yo rí zopjü. Y xo na puncjü yo nugü na ü.

¹⁰Xa'ma ra säjä e Timoteo va ja *in* cārāgueji. Nu 'ma ra säjä, rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí tsjapüji ra tseje. Na ngue xo pépi c'ín Jmugöji c'ü, c'ua ja c'o nzi rgá pëpigö. ¹¹Dya rí tsjapüji menu c'ü. Nuc'ua, 'ma ra mbedye va, rí pjös'üji ra ma, ngue c'ua ra ma nu ja rí bünc'ö. Na ngueje rí pëtsa ra ma nu. Xo 'ñe c'o cjuarma.

¹²E cjuarma Apolos ró ötü na puncjü ro ëji c'o cjuarma ro 'ñe zenguats'üji. Pero angueze o mama c'ü dya ro ëji c'o cjuarma. Cja ra ëjë, 'ma ra mbë's'i tiempo.

Saludos finales

¹³Nu'tsc'ejí rí pjötpüji ngüenda c'ü dya rí tsjaji c'o na s'o. Sido rí 'ñejmeji Mizhocjimi. Rí zëzhiji zö pje rí sufreji. ¹⁴Texe c'o rí tsjaji, rí s'iyaji yo nin minteji. ¹⁵Ya *in* pārāgueji, e Estéfnas 'ñe c'o cārã nu ngümü ngue c'o ot'ü o dyätpä o jña e Jesucristo va a Acaya c'o. Anguezeji me pjös'üji yo o t'i Mizhocjimi. ¹⁶Nguec'ua rí xi'tsc'öji rí respetaoji e Estéfnas, 'ñe c'o cārã nu ngümü. Xo 'ñe texe

c'o je ga cjanu ga pjöste. Rí respetaoji texe c'o pöpji na zëzhi c'o pje nde ma mböste. ¹⁷ Me rí mäcjö. Na ngueje o ma e Estéfanas, 'ñe e Fortunato, 'ñe e Acaico nu ja rí bünc'ö; o ma zenguazüji. Chjëntjui c'ü ro päjtc'ägueji c'o, na ngue dya sö rvi möcjeji a manu. ¹⁸ Na ngue c'ü vi möji anguezeji vi ma zocüzügöji 'na jña, nguec'ua dya cja xe rí mbentsc'öji dya. Ni xo ri ngue'tsc'ejji, dya cja xe ni jyodü rí mbenzgöji. Nguec'ua rí tsjapüji ngüenda anguezeji, xo 'ñe texe c'o je ga cjanu ga pjöste.

¹⁹ Va bö'tc'ütjoi Cjimi c'o cjuarma texe nu ja jmurüji a ma a Asia. Xo va bö'tc'ütjoi Cjimi e Aquila, 'ñe e Priscila. Xo va bö'tc'üji Cjimi c'o cjuarma c'o jmurü o ngumü anguezevi. Va bö'tc'ütjoi Cjimi na puncjü anguezeji; ö'tc'üji ra mböxc'üji e Jesucristo c'ín Jmugöji. ²⁰ Va bö'tc'üji Cjimi texe c'o cjuarma. Rí pötqui zenguateji co texe in mü'büji. Na ngue o t'itsc'ejji Mizhocjimi.

²¹ Yo jña yo ni nguarü rgá ma'tc'üji Cjimi, nguezgö e Pablo rí opjügö co ín dyëgö yo.

²² C'o nte c'o dya ne'e e Jesucristo c'ín Jmugöji, jyëzgueji c'o. Xo ra jyëzi Mizhocjimi c'o. Rí mbennc'ejji a cjanu, na ngue ra ëjë c'ín Jmugöji.

²³ E Jesucristo c'ín Jmugöji ra mböxc'üji. ²⁴ Rí s'iyats'üji na ngue bübü e Cristo Jesús a mbo ín mün'c'öji. Amén.

Nu ɔ jña mizhocjimi nu mama ja ga cja e Jesucristo
New Testament in Mazahua, Central (MX:maz:Mazahua, Central)
copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mazahua, Central

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mazahua [maz], Mexico

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mazahua, Central

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Sep 2022 from source files dated 13 Jul 2022

2dd34152-63bb-5bf7-9ec4-df11c81ab2fc